

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนก จันทร์ขจร. (2534). **คู่มือครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู**. กรุงเทพมหานคร: กองทุนส่งเสริมครูและโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน.
- กวิศรา รัตนากกร, บรรณาธิการ. (2535). **คู่มือครูประจำชั้นระดับประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **ข้อมูลการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2545**. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ครูสภา ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). **มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **รายงานการประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- ครุรักษ์ ภิรมรักษ์. (2544). **การวิจัยในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่4. ชลบุรี: โรงพิมพ์งามช่าง.
- จดี แซ่ตัน. (2544). **การวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีการประเมินตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาโดยการประเมินผลภายในโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตเวชศาสตร์สงเคราะห์, มูลนิธิ. (2544). **คู่มือความฉลาดทางอารมณ์**. กรุงเทพมหานคร: กรมสุขภาพจิต.

- จุไร วรศักดิ์โยธิน. (2519). การสร้างคู่มือการสอนเขียนภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตร
 วิชาการศึกษาระดับสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิต
 วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาติร์ เกิดธรรม. (2544). **อยากทำวิจัยในชั้นเรียนแต่เขียนไม่เป็น**. กรุงเทพมหานคร:
 เลียงเชียง.
- ชาติร์ มณีโกศล และ สุภรณ์ สภาพงศ์. (2545). ความหมายและความสำคัญของสาระการเรียนรู้
 ตามหลักสูตรใหม่. **สานปฏิรูป 4** (พฤษภาคม 2545): 52-53.
- ชาติร์ สาราณ. (2544). **วิจัยง่าย ๆ สำหรับครู**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ, วันทยา วงศ์ศิลปภิมรย์ และ ศิณีภาณุจันท์ โกสุมภ์. (2544). **การวิจัยเพื่อพัฒนา
 การเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: จำกัด ก.พล (1996).
- ทิตนา เขมมณี. (2538). การเขียนคู่มือและแบบฝึกปฏิบัติ. ในรายงานการสัมมนาการผลิต
 หนังสือทางวิชาการอย่างมีคุณภาพ, หน้า 121 – 124. 28 – 29 กรกฎาคม 2538 ณ
 โรงแรมอมารี ออคิด ริสอร์ท พัทยา จ.ชลบุรี
- ทิตนา เขมมณี. (2536). **ช่วยครูฝึกประชาธิปไตยให้แก่เด็ก**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ พึ่งเที่ยง. (2543). **คู่มือครูยุคใหม่**. กรุงเทพมหานคร: สุตรไพศาล.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2541). **สถิติการศึกษาและแนวโน้ม**. ภาควิชาวิจัยการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- นวรรตน์ พูนไย. (2545). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณภาพงานวิจัยปฏิบัติการใน
 ชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- นันทวัน สวัสดิ์ภูมิ. (2540). **เส้นทางการพัฒนาคู่มือวิจัย: การวิจัยรายกรณีของครูดีเด่น
 ระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- นันทิยา บุญสวัสดิ์. (2545). **การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลโรงเรียนสำหรับผู้ประเมิน
 ภายนอก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- นิตา ชูโต. (2540). **การวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: พี เอ็น การพิมพ์.
- แนะแนวการศึกษาและอาชีพ, ศูนย์, กรมวิชาการ. (2540). **กิจกรรมแนะแนวนักเรียน (คู่มือ
 ครู)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

- บุญยาพร ฉิมพลอย. (2544). ผลการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกอบ มณีโรจน์. (2544). เรียนรู้สู่การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ป๊อปปี้.
- ประภัสสร วงษ์ดี. (2540). กระบวนการและการใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัยในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูทธ์ ประทุมทิพย์. (2539). 31 เคล็ดลับสู่การเป็นครูมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่.
- พัชราภา สาทรอด. (2545). กระบวนการและการใช้ผลจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูมัธยมศึกษา: การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทักษ์ ม้าฮอส. (2543). การศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในยุทธวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พร อรุณอร่ามอัมพร. (2544). การพัฒนาแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนรายบุคคล: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, เพียว ยินดีสุข และ ราชน มีศรี. (2544). วิจัยในชั้นเรียน: หลักการสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: มาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ คณะ. (2545). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา 2. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, สุวัฒนา อุทัยรัตน์ และ กมลพร บัณฑิตยานนท์. (2544). แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูมัธยมศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์.
- พีรพัฒน์ วงษ์พรหม. (2533). สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพราะพรรณ โกมลมาลย์, ดวงชัย ผลชีวิน และ พรเพ็ญ ทองสิมา. (2538). **ช่วยครูกิด.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

เยาวภา เจริญบุญ. (2537). **การศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียนของ
ครูมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เยาวรัตน์ จินดากุล. (2523). **การสร้างคู่มือกิจกรรมการสอนเด็กปฐมวัย.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลัดดา นีละมณี. (2531). **คู่มือครูอนุบาล: เตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตบูรณาการ
ตามแนวการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 พุทธศักราช 2522.** พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ

วรรณิ์ แกมเกต. (2546). **การวิเคราะห์ตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผู้เรียน ใน สุวิมล ว่องวานิช
(บรรณาธิการ), การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่, หน้า 35-37.** พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วันทนา ชูช่วย. (2533). **การทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). **เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ ของหลักสูตรสถานศึกษา. สานปฏิรูป 4
(กุมภาพันธ์ 2545): 54-55.**

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). **คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการ
ศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา.

วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2535.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

วิพร เหลืองวิริยะแสง และคณะ. (2525). **คู่มืออาจารย์ด้านการเรียนการสอน สำหรับการ
ประชุมปฏิบัติการ ภาคการจัดการเรียนการสอน สำหรับอาจารย์ใหม่ ปีการศึกษา
2524.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ ดิเรก ศรีสุโข. (2544). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บุญศิริการพิมพ์.
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2541). คู่มือครู การคิดและการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). คู่มือผู้บริหาร นักเรียนการพัฒนาการเรียนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สกวรัตน์ ชุ่มเชย. (2543). การนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูประถมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมพร สุทัศน์ีย์, ม.ร.ว. (2544). จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรिया ทองสมัคร. (2538). สาเหตุในการทำและไม่ทำวิจัยทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมมา ธรณิย์. (2544). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่น: จากประสบการณ์สู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. สุรินทร์: รุ่งอรุณเกียรติออฟเซ็ท.
- สุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น, สถาบัน. กรมสุขภาพจิต. (2544). ก้าวใหม่งานสุขภาพจิตโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: วงศ์กมล โปรดักชั่น.
- สุชาดา บวรกิติวงศ์. (2546). ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ ใน สุวิมล ว่องวานิช (บรรณาธิการ), รวมบทความการประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่, หน้า 280. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนา ณ สุโหลง. (2545). การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันวานิช. (2546). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. (2545). การวิจัยชั้นเรียนเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ (ของครู). ใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ ลัดดา ภูเกียรติ และ สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (บรรณาธิการ), **นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา เล่ม 2**, หน้า 17 - 43. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. (2538). แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน. ใน ลัดดา ภูเกียรติ (บรรณาธิการ), **เส้นทางสู่การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ บพิธการพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). **คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา: การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). **คู่มือการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2543). แนวคิดและหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. **ประมวลบทความนวัตกรรม**. (มกราคม 2543): 156-183.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). **รวมบทความการประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช และสุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. (2546). การประเมินเพื่อรู้จักผู้เรียน ใน สุวิมล ว่องวานิช (บรรณาธิการ), **รวมบทความการประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่**, หน้า 88. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2546). **คู่มือปฏิบัติการเรียนการสอนยุคใหม่**. กรุงเทพมหานคร: กรมการพิมพ์
- อ้อมทิพย์ เมฆรักษาพานิช. (2523). การสร้างคู่มือเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์สำหรับวิชา **สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสัตตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร จามรมาน. (2537). **การวิจัยของครู**. เล่มที่ 15. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟันนี้พับลิชชิง.

อุทุมพร จามรมาน. (2544). **การวิจัยในชั้นเรียนและโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน**.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พันธ์.

ภาษาต่างประเทศ

Eisenhart, M. and Borko, H. (1993). **Designing Classroom Research**. Themes, Issues, and Struggles. Massachusetts: A Division of Simon & Schuster.

Jegedo, O. and Taplin, M. (2000). Trainee teacher's perception of their knowledge about expert teaching. **Education Research**. Vol.42(3), (Winter): 287-308.

Kelly, C. O. (2002). **Teacher research as a self – extending system for practitioners**. Available: <http://cdnet3.car.chula.ac.th/hwweda/detail.nsp> (June, 16 2003)

Nicholls, G. (1999). **Learning to teach**. A handbook for primary & secondary school teachers. 1st London: Saxon Graphics, Derby.

Moriarty, V. Edmonds, S., Balatchford, P. and Martin, C. (2001). Teaching young children: perceived satisfaction and stress. **Education Research**. Vol. 43(1), (Spring): 33-38.

Wallace, G., Larsen, S. C. and Elksnin, L. K. (1992). **Educational assessment learning problems testing for Teaching**. America: A Division of Simon & Schuster.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้ข้อมูลสำหรับนำไปพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหาการเรียน
สำหรับक्रमัธยมศึกษา จำนวน 17 ท่าน

กลุ่มที่ 1 ศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้มีความรู้ ความเข้าใจ
ประสบการณ์ ในการแนะนำและให้ความรู้แก่ครูในการทำหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน

รายชื่อ	ตำแหน่ง / หน้าที่ / ประสบการณ์	หน่วยงาน
1.อาจารย์อวัช แก้วอนันต์	ศึกษานิเทศก์เขต 1 ผู้ประเมินสถานศึกษาช่วย โรงเรียนในการทำหลักสูตรติดตามตรวจสอบ การดำเนินงาน	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. อาจารย์อวัลย์ จันทร์เพ็ง	ศึกษานิเทศก์เขต 1 จัดฝึกอบรมครูในการทำ หลักสูตรสถานศึกษา เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ประกัน คุณภาพการศึกษาและประเมินสถานศึกษา	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
3. ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ	หัวหน้าคณะศึกษานิเทศก์เขต 1 เป็นวิทยากรในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร ช่วย เหลือโรงเรียนเรื่องการทำหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศ ดูแล ติดตามการปฏิบัติงานของโรงเรียน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

กลุ่มที่ 2 นักวิชาการด้านการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์ วิสัยทัศน์ในเรื่อง
การทำวิจัยในชั้นเรียน การใช้ข้อมูลนักเรียนเพื่อการวิเคราะห์คุณลักษณะนักเรียนและวิเคราะห์
ปัญหาการเรียน มีความเชี่ยวชาญและเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการ จำนวน 3 ท่าน

รายชื่อ	ตำแหน่ง / หน้าที่ / ประสบการณ์	หน่วยงาน
4. อาจารย์พิมลรัตน์ สภานุชาติ	จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ จัดฝึกอบรมครูในการทำวิจัยปฏิบัติ การตามโรงเรียน ในปี พ.ศ.2546 ไม่ต่ำกว่า 20 ครั้ง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
5. อาจารย์ไกรเดช ไกรสกุล	ทำเรื่องระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ร่วมกับกรมสุขภาพจิต จัดอบรมครูทำวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน	สถาบันวิจัยและพัฒนา อาคารแก้วเจ้าจอม สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
6. อาจารย์พิทักษ์ ม้าฮอส	อาจารย์ 1 ช่วยราชการฝ่ายพัฒนาบุคลากร ฝ่ายวัดผลประเมินผลโครงการพัฒนาการ ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา	สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการ ศึกษา สำนักงานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

**กลุ่มที่ 3 อาจารย์นักวิจัย ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์ในการช่วยครูในโรงเรียน
ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวน 1 ท่าน**

รายชื่อ	ตำแหน่ง / หน้าที่ / ประสบการณ์	หน่วยงาน
7.อาจารย์กมลรัตน์ แดงสว่าง	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่าย มัธยม เป็นที่ปรึกษาของครูในโรงเรียนในการ ทำวิจัยปฏิบัติการ ของโครงการวิจัยและ พัฒนาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน	ฝ่ายวิจัย โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

กลุ่มที่ 4 อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในการใช้ข้อมูลนักเรียน เป็นอาจารย์ที่ได้รับการยอมรับจาก
ทางโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้รับการเสนอแนะจากท่านผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 2 ว่าเป็นโรงเรียนที่มีระบบการ
จัดข้อมูลนักเรียนเพื่อการวิเคราะห์นักเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่เชี่ยวชาญในเรื่องการ
ใช้ข้อมูลนักเรียน

รายชื่อ	ตำแหน่ง / หน้าที่ / ประสบการณ์	หน่วยงาน
8. อาจารย์ศุภพร ศุภธาดาทองศ์	อาจารย์ฝ่ายวิชาการ และอาจารย์ประจำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	โรงเรียนศรีอยุธยา
9. อาจารย์สมพิศ แดงวัง	อาจารย์แนะแนว	โรงเรียนศรีอยุธยา
10. อาจารย์ศิริพงษ์ พูลเทียบรัตน์	หัวหน้างานแนะแนว	โรงเรียนสันติราษฎร์

กลุ่มที่ 5 อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
ผู้วิจัยเลือกเป็นโรงเรียนกรณีศึกษา

รายชื่อ	ตำแหน่ง / หน้าที่
11. ผศ.วรรณภา วุฒฑะกุล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
12. อาจารย์เกษม เขยชม	รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน
13. อาจารย์ทัศนีย์ ศรีทิพัฒน์	อาจารย์แนะแนว
14. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ดา บุญไวยโรจน์	ที่ปรึกษาของคณบดี และผู้อำนวยการ ประธานคณะกรรมการการบริหารระบบคุณภาพ
15. อาจารย์ศิริรักษ์ ศิริวิริยะกุล	อาจารย์ประจำห้องพยาบาล
16. อาจารย์พิรุลาวัลย์ ศุภจตุมพร	อาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4
17. อาจารย์วันทนา ทวีคุณธรรม	อาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6

**รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน
สำหรับक्रमัธยมศึกษา**

รายชื่อ	ตำแหน่ง /หน้าที่ / ประสบการณ์	หน่วยงาน
1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ	อาจารย์ประจำภาควิชา วิจัยการศึกษา	ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์สกวรัตน์ ชุ่มชัย	อาจารย์ 1 ช่วยราชการฝ่ายพัฒนา บุคลากร ฝ่ายวัดและประเมินผลโครงการ พัฒนาการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา	สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
3.อาจารย์พิทักษ์ ม้าฮอส	“	“
4. อาจารย์กรรณิการ์ บารมี	ศึกษานิเทศก์ดูแลเกี่ยวกับการทำวิจัยใน ชั้นเรียนของครู	ฝ่ายวิจัยและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู กระทรวงศึกษาธิการ
5.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรรณภา วุฒิชะกุล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. อาจารย์เกษม เขยชม	รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน	ฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬ าลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7.อาจารย์ทัศนีย์ ศรีพิพัฒน์	อาจารย์แนะแนว	ฝ่ายแนะแนว โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน
สำหรับक्रमัธยมศึกษา โดยการทดลองใช้**

รายชื่อ	ตำแหน่ง /หน้าที่ / ประสบการณ์	หน่วยงาน
8.อาจารย์พิรุลาวัลย์ ศุภอุทุมพร	อาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/ 4	หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. อาจารย์วันทนา ทวีคุณธรรม	อาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/ 6	หมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการ (บัณฑิตศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680

ที่ ศธ.0512.6(2770.0603)/1021

วันที่ 2 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองคณบดีและผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

ด้วย นางสาวกิตติยา ภมรคล นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชา
 วิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหา
 นักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม เป็นอาจารย์ที่
 ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญ อาจารย์เกษม เขยชม (รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
 ตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือฯ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ อาจารย์เกษม เขยชม เป็นผู้ทรง
 คุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอพระคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/1017

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

2 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยกับบุคลากรในสังกัด

เรียน ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวกิตติยา ภมรคล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาวิจัย การศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียนสำหรับ ครูมัธยมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ กับรองผู้อำนวยการ และอาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวกิตติยา ภมรคล ได้ทำการเก็บข้อมูล วิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

ภาคผนวก ค

แบบตรวจสอบประสิทธิภาพ ประกอบการใช้คู่มือ
การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบตรวจสอบประสิทธิภาพ ประกอบการใช้คู่มือวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบประสิทธิภาพประกอบการใช้คู่มือ ฯ นี้ ประกอบไปด้วย 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสังเกตสำหรับครูประกอบการใช้คู่มือ
 - ตอนที่ 2 การตรวจสอบความครอบคลุมประเด็นสำคัญต่างๆ ของคู่มือ ฯ
(ตามหลักการเขียนคู่มือที่ดี ของทีศนา แชมมณี, 2538)
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / การแก้ไข ในส่วนของรายละเอียดต่างๆ ภายในคู่มือ ฯ
เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคู่มือ ฯ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป
 - ตอนที่ 4 ผลการใช้คู่มือ

2. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการปฏิบัติงานของท่าน

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวกิตติยา ภมรคณ

นิสิตชั้นปีที่ 2 ภาควิชาวิจัยการศึกษา

(01 - 4940249)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบสังเกตสำหรับครูประกอบการใช้คู่มือ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงที่ท่านพบจากการใช้คู่มือ และเติมข้อความ

ในช่องว่างที่กำหนดไว้ที่ตรงกับความเป็นจริงจากผลของการใช้คู่มือ ๙

1. ท่านใช้เวลาในการศึกษาทำความเข้าใจคู่มือเล่มนี้ทั้งหมดเป็นเวลา
ชั่วโมง / นาที
2. ท่านใช้เวลาในการศึกษาในส่วนของที่ 1 เป็นเวลา ชั่วโมง / นาที
3. ท่านใช้เวลาในการศึกษาในส่วนของที่ 2 เป็นเวลา ชั่วโมง / นาที
4. ท่านสามารถทราบได้ว่าในคู่มือนี้มีส่วนประกอบที่สำคัญ และมีรายละเอียดอะไรบ้างอะไร
 ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
5. ภายหลังจากการใช้คู่มือนี้ ทำให้ท่านสามารถบอกได้ว่าขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนจะต้องทำอย่างไรบ้าง
 ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
6. จากการศึกษาคู่มือในส่วนที่ 1 ทำให้ท่านได้มองเห็นแนวทาง และมีเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น
 ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
7. ท่านคิดว่าเนื้อหาสาระในส่วนที่ 1 เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเพื่อนำไปใช้เป็นเป้าหมาย และทิศทางในการพัฒนานักเรียน
 ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
8. ท่านคิดว่าเนื้อหาสาระที่นำเสนอในขั้นตอนที่ 2 มีความครอบคลุม และเพียงพอในการนำไปวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียน
 ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
9. คู่มือสำหรับการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนเป็นรายบุคคลในขั้นตอนที่ 2 ที่นำเสนอในส่วนของที่ 2 หน้า 25 – 27 นี้ ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมและเพียงพอในการที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนเป็นรายบุคคล
 ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
10. ท่านใช้เวลาในการบันทึกผลลงในตารางวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนเป็นรายบุคคล. ชั่วโมง/ นาที

11. ท่านใช้เวลาในการบันทึกผลลงในแบบแสดงปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน.....ชั่วโมง/ นาที
13. แบบแสดงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชั้นตอนที่ 3 หน้าที่ 28-31 ทำให้ท่านได้
ปัญหาที่สำคัญ จำเป็นที่สุดที่เกิดขึ้นในห้องเรียน
- ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
14. ท่านใช้เวลาในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชั้นตอนที่ 3ชั่วโมง/ นาที
15. ท่านคิดว่าการใช้แผนภาพ เวนน์-ออยเลอร์ ในการจำแนกกลุ่มปัญหาออกเป็น 7 กลุ่ม มีความ
เหมาะสม
- ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
15. จากชั้นตอนที่ 4 ถึงชั้นตอนที่ 6 ทำให้ท่านได้ปัญหาที่สำคัญ จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขที่
เกิดขึ้นในห้อง เรียนของท่าน
- ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
16. ท่านใช้เวลาในการบันทึกข้อมูลในชั้นตอนที่ 4 ถึงชั้นตอนที่ 6 เป็นเวลาชั่วโมง/นาที
17. ท่านคิดว่าควรมีแผนภาพสรุปกระบวนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ดังเช่นหน้า 37 สำหรับครู
ประจำชั้น
- ใช่ ไม่ใช่ เพราะ.....
18. คู่มือเล่มนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับโรงเรียนอื่นๆ
ที่ไม่ใช่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมได้ (นำแนวทางการดำเนินการของ
โรงเรียนสาธิตฯ เป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่นๆ)
- ใช่ ไม่ใช่ เพราะ
19. ประโยชน์ที่ท่านได้จากการใช้คู่มือเล่มนี้ คือ.....
.....
.....
20. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของคู่มือ คือ
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณมากนะคะที่กรุณาให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 การตรวจสอบความครอบคลุมประเด็นสำคัญต่างๆ ของคู่มือ ฯ
(ตามหลักการเขียนคู่มือที่ดี ของทีศนา แชมมณี, 2538)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับรายละเอียดของคู่มือฯ ที่มีความครอบคลุมประเด็นสำคัญต่างๆ ดังต่อไปนี้ เพียงเครื่องหมายเดียว

ที่	สิ่งที่ตรวจสอบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการระบุชัดเจนว่าเป็นคู่มือที่เขียนขึ้นสำหรับใคร					
2	มีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนว่าต้องการให้ผู้ใช้ได้อะไรบ้าง					
3	มีส่วนจูงใจว่าคู่มือนี้จะช่วยผู้ใช้ได้อย่างไร					
4	มีส่วนที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้					
5	มีส่วนที่เป็นคำแนะนำแก่ผู้ใช้ในการเตรียมตัว หรือเตรียมศึกษาข้อมูลต่างๆ เพื่อการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียน					
6	มีส่วนแนะนำผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ซึ่งมีความครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้					
	6.1 ความถูกต้องของสาระความรู้ ในการช่วยให้วิเคราะห์ปัญหานักเรียนได้จริง					
	6.2 ความเพียงพอ ของข้อมูล / รายละเอียดต่างๆ					
	6.3 ความเหมาะสมของการเรียงลำดับขั้นตอน					
	6.4 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน					
	6.5 มีความครอบคลุมของสาระต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์ปัญหานักเรียน					
7	มีการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อให้ใช้คู่มือได้สะดวกขึ้น ดังต่อไปนี้					
	7.1 การจัดรูปเล่มมีความเหมาะสม					
	7.2 ขนาดและการเลือกตัวอักษรมีความเหมาะสม					
	7.3 การใช้รูปภาพ และสีมีความเหมาะสม					
	7.4 การใช้แผนภาพช่วยให้เข้าใจขั้นตอนต่างๆ ในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนได้มากยิ่งขึ้น					
8	ตัวอย่างเครื่องมือที่นำเสนอมีประโยชน์กับผู้ใช้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / การแก้ไข ในส่วนของรายละเอียดต่างๆ ภายในคู่มือฯ
เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคู่มือฯ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

หัวข้อสำคัญ	หน้าที่	ข้อเสนอแนะ / การแก้ไข
คำนำ		
สารบัญ		
บทนำ	ก	
แผนภาพที่ 1	ข	
จุดมุ่งหมาย	ค	
ส่วนประกอบของคู่มือ	ง-ฉ	
แผนภาพที่ 2	ง	
คำแนะนำในการใช้คู่มือ	ญ	
ส่วนที่ 1	1	
แผนภาพที่ 3	2	
หลักสูตรฯ	3	
ตัวบ่งชี้ในการประเมิน	4	
มาตรฐานการศึกษา	5-6	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน	7	
ตารางที่ 2	8-10	
แผนภาพที่ 4	11	
แนวทางการประเมินฯ	12	
มาตรฐานที่ 1	13-16	
ส่วนที่ 2	17	
แผนภาพที่ 5	18	
การวิเคราะห์ปัญหาฯ	19	
ขั้นตอนที่ 1	20-22	
ขั้นตอนที่ 2	23-27	
ขั้นตอนที่ 3	28-31	
ขั้นตอนที่ 4	32	
ขั้นตอนที่ 5	33-34	
ขั้นตอนที่ 6	35-36	
แผนภาพสรุป	37	

ข้อเสนอแนะ.....

ตอนที่ 4 ผลการใช้คู่มือ

การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนก่อนการใช้คู่มือ

1. ปัญหาของนักเรียนที่ครูพบคือ

- 1).....
 2).....
 3).....

2. ครูทราบว่ามึนักเรียนคนใดบ้างที่เกิดปัญหา

ไม่ทราบ

ไม่แน่ใจ

ทราบว่านักเรียนที่มีปัญหามีทั้งหมด.....คน

ได้แก่.....

3. ครูมีรูปแบบและแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

.....

4. ครูใช้เงื่อนไขอะไรบ้าง ในการกำหนดสภาพปัญหาของนักเรียน หรือเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาปัญหา

.....

5. ครูสามารถบอกได้ว่ามีนักเรียนในห้องที่เกิดปัญหาต่างๆ ทั้งหมดกี่คน และแต่ละคนเกิดปัญหาอะไรบ้าง

ได้ เพราะ

ไม่แน่ใจ เพราะ

ไม่ได้ เพราะ

6. ปัญหาในห้องเรียนมีมากมายหลายปัญหา ดังนั้นครูมีการพิจารณาเลือกลำดับของปัญหาที่จะนำมาแก้ไขอย่างไรบ้าง

.....

7. กระบวนการหรือรูปแบบในการวิเคราะห์ปัญหาเป็นอย่างไร

.....

ตอนที่ 4 ผลการใช้คู่มือ
การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนหลังการใช้คู่มือ

1. ปัญหาของนักเรียนที่ครูพบคือ

.....

2. ครูทราบว่ามึนักเรียนคนใดบ้างที่เกิดปัญหานี้

ไม่ทราบ

ไม่แน่ใจ

ทราบว่านักเรียนที่มีปัญหานี้มีทั้งหมด.....คน

ได้แก่.....

3. ครูมีรูปแบบและแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

.....

4. ครูใช้เงื่อนไขอะไรบ้าง ในการกำหนดสภาพปัญหาของนักเรียน หรือเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาปัญหา

.....

5. ครูสามารถบอกได้ว่ามีนักเรียนในห้องที่เกิดปัญหาต่างๆ ทั้งหมดกี่คน และแต่ละคนเกิดปัญหาอะไรบ้าง

ได้ เพราะ

ไม่แน่ใจ เพราะ

ไม่ได้ เพราะ

6. ปัญหาในห้องเรียนมีมากมายหลายปัญหา ดังนั้นครูมีการพิจารณาเลือกลำดับของปัญหาที่จะนำมาแก้ไขอย่างไรบ้าง

.....

7. กระบวนการหรือรูปแบบในการวิเคราะห์ปัญหาเป็นอย่างไร

.....

8. เมื่อครูใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนนี้แล้ว มีสิ่งที่แตกต่างไปจากรูปแบบการวิเคราะห์ปัญหาของครูแบบเดิมหรือไม่อย่างไร

- แตกต่างไปจากเดิมมาก
- แตกต่างไปจากเดิมปานกลาง
- ไม่มีความแตกต่างจากรูปแบบเดิมเลยเลย

เหตุผล

.....

.....

.....

9. ภายหลังจากการใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเล่มนี้แล้ว ครูคิดว่าประโยชน์ของคู่มือฯ เล่มนี้ในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน เป็นเช่นใด

- มีประโยชน์มากที่สุด มีประโยชน์มาก
- มีประโยชน์ปานกลาง มีประโยชน์น้อย ไม่มีประโยชน์เลย

เหตุผล.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน
สำหรับครูมัธยมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือ

การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

ผลผลิตจากวิทยานิพนธ์เรื่อง

“การพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน สำหรับครูมัธยมศึกษา”

โดยนางสาวกิตติยา ภมรคล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม

ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

พุทธศักราช 2546

คำนำ

จากสาระหลักในพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญในเรื่องของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองตลอดชีวิตได้ โดยเน้นความสำคัญของการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการที่จะนำพานักเรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เหล่านี้ สิ่งสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูคือ การใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์สภาพและปัญหาของนักเรียน เพื่อให้ครูทราบว่านักเรียนมีปัญหาอะไร จากนั้นครูจำเป็นต้องวิเคราะห์ต่อไปว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเชื่อมโยงและกระทบกับเป้าหมาย คือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานด้านผู้เรียนอย่างไรบ้าง ดังนั้นในการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน ครูจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน อันจะช่วยให้ครูได้สารสนเทศสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน โดยที่ครูจะต้องติดตามเฝ้าสังเกตอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูได้เข้าถึงข้อเท็จจริงแห่งปัญหาที่แท้จริงของนักเรียนอย่างทันการณ์ อันจะช่วยให้ครูสามารถช่วยเหลือในการปรับแก้ปัญหานักเรียนและจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนและนำพานักเรียนไปให้บรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สาระต่างๆ ภายในคู่มือเล่มนี้เป็นผลมาจากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา” ซึ่งทำการศึกษาข้อมูลจากการศึกษากรณีศึกษา โดยโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ดังนั้นคู่มือเล่มนี้จึงพัฒนาขึ้นเพื่อมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา และบริบทต่างๆ ของทางโรงเรียน ดังนั้น เพื่อให้คู่มือนี้เป็นเสมือนอีกแนวทางหนึ่งเพื่อช่วยให้ครูหลายๆ ท่านวิเคราะห์ปัญหานักเรียนได้อย่างสะดวกและสอดคล้องกับสภาพปัญหาจริงๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ปัญหาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นนี้เป็นนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น และเป็นนักเรียนที่กำลังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยน

ช่วงชั้นจากช่วงชั้นที่ 2 มาเป็นช่วงชั้นที่ 3 อีกทั้งเริ่มเข้าสู่สภาพและบริบททางการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา จึงเป็นภาวะของการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวในหลายๆอย่างย่อมต้องเกิดปัญหาขึ้นที่ครูประจำชั้นควรเฝ้าระวังและวิเคราะห์ปัญหาให้ทันทั่วทั้ง เพื่อมิให้ปัญหาต่าง ๆ นี้เกิดขึ้นและติดตามนักเรียนต่อไปในระดับชั้นสูงขึ้นไปอีก เพราะยิ่งถ้าเป็นปัญหาที่สะสมมากขึ้นเท่าใด ปัญหา ก็จะเติบโต แข็งแกร่งส่งผลให้การแก้ไขปัญหามีความลำบากมากขึ้นตามไปด้วย

คู่มือเล่มนี้จึงพัฒนาขึ้นจากการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และสภาพบริบทต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับท่านที่สนใจต้องการใช้คู่มือเล่มนี้ ควรได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานด้านผู้เรียนจนเป็นที่เข้าใจเสียก่อน เพื่อที่จะทราบถึงทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาด้านคุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียน จากนั้นจึงควรศึกษาต่อไปว่าทางโรงเรียนมีตัวอย่าง แนวทางการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างไร มีเครื่องมือ ร่องรอย หลักฐานอะไรบ้าง ที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ว่าสิ่งต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นสำหรับนักเรียนนั้น ทำให้นักเรียนได้เกิดคุณลักษณะหรือพัฒนานักเรียนตามคุณลักษณะ และมาตรฐานอย่างไรบ้าง อีกทั้งยังเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนด้วย และหากสถานศึกษาใดสนใจที่จะนำไปเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน สามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมและความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสภาพทางบริบทตามสถานศึกษานั้นๆ ได้ต่อไป

ในโอกาสนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้การสนับสนุน แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณท่านรองคณบดีและผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ที่กรุณาให้ผู้วิจัยเข้าไปศึกษาข้อมูลต่างๆ ในการนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกๆ ท่าน อันได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา คณาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม อันได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณา วุฒฑะกุล อาจารย์เกษม เขยชม อาจารย์กมลรัตน์ แดงสว่าง อาจารย์ทัศนีย์ ศรีพิพัฒน์ อาจารย์เสริมศรี สอนไพรินทร์ อาจารย์พิรุลาวัลย์ ศุภอุทุมพร อาจารย์วันทนา ทวีคุณธรรม และท่านผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ได้แก่ อาจารย์สกวรัตน์ ชุ่มเขย อาจารย์พิทักษ์ ม้าฮอส และ อาจารย์กรรณิการ์ บารมี ซึ่งทุกๆท่าน ณ ที่นี้ได้ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัยในการให้คำแนะนำ ข้อมูลเอกสารทางวิชาการต่างๆ อันมีประโยชน์ยิ่งต่อการพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

1. จุดมุ่งหมายของคู่มือฉบับนี้
- 1.2 ส่วนประกอบของคู่มือฉบับนี้
- 1.3 คำแนะนำในการใช้คู่มือ

ก
ค
ค
ญ

บทที่ 2 คุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียน

- 2.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 1
- 2.2 ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผลภายนอกของสถานศึกษา
ตามมาตรฐานการศึกษา 4
- 2.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายมัธยม 7
- 2.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายมัธยมกำหนด กับความครอบคลุมของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
และการประเมินภายนอก 8
- 2.5 แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก:มาตรฐานด้านผู้เรียนและ
นำเสนอการเก็บรวบรวมข้อมูลของทางโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายมัธยม 12

บทที่ 3 แนวทางและกระบวนการในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน
สำหรับครูประจำชั้น

17

ขั้นตอนที่ 1 รู้จักกับปัญหาของนักเรียนในแต่ละด้าน

20

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล

23

ขั้นตอนที่ 3 จำแนกนักเรียนแต่ละคนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มของปัญหา

28

ขั้นตอนที่ 4 เลือกกลุ่มปัญหาที่มีความสำคัญจำเป็นที่ควรได้รับการแก้ไข

หรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหาก่อน

32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
<u>ขั้นตอนที่ 5</u> การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล ในกลุ่มที่มีความรุนแรงของปัญหามากที่สุด	33
<u>ขั้นตอนที่ 6</u> แสดงจำนวนปัญหาบ่อยๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล	35
บรรณานุกรม	38

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ในการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียน ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน หรือมาตรฐานด้านผู้เรียนในการประเมินสถานศึกษาจากผู้ประเมินภายนอกเสียก่อน เพราะครูจะต้องมีเป้าหมายและทิศทางว่าจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะและมาตรฐานไปในทิศทางใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่โรงเรียนได้กำหนดเอาไว้เป็นอันดับแรก เมื่อครูได้ทราบถึงเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนานักเรียนให้ไปตามทิศทางนั้นๆ ได้แล้ว สิ่งต่อมาที่จำเป็นสำหรับครู คือ ครูจะต้องรู้จักการใช้ข้อมูล วิธีการ และเครื่องมือต่างๆ ในการนำมาวิเคราะห์ว่า ณ ปัจจุบันนี้ นักเรียนในห้องเรียนของเราบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในระดับใด ยังมีปัญหาอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคทำให้นักเรียนไม่สามารถดำเนินไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ซึ่งเมื่อครูสามารถทราบได้ว่า นักเรียนของตนกำลังประสบปัญหาอะไรบ้างแล้ว ครูจะต้องเป็นผู้ที่วิเคราะห์ปัญหานั้นๆ ต่อไปให้ได้ว่า การที่นักเรียนเกิดปัญหานี้ขึ้นนั้น เกิดจากสาเหตุอะไร เพราะอะไรจึงเกิดปัญหาขึ้น และลักษณะของปัญหานี้ทำให้นักเรียนไม่เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามข้อใดบ้าง เพื่อที่ครูจะได้หาแนวทางแก้ไข และพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีมาตรฐานตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ทุกประการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดมุ่งหมายของคู่มือฉบับนี้

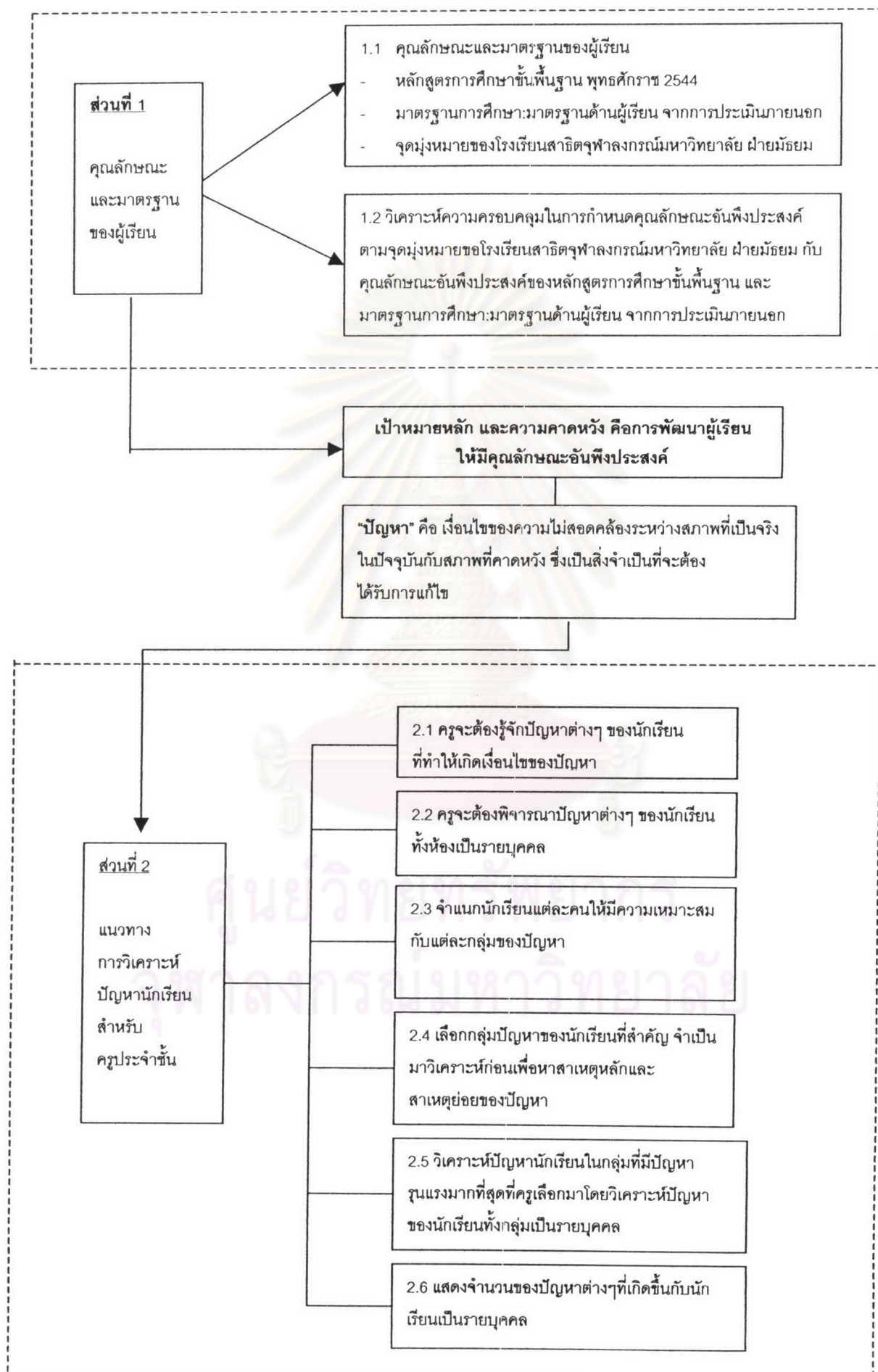
เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน สำหรับครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กรอบของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมและใช้มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนสำหรับการประเมินภายนอกกรอบแรก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สพศ.)

ส่วนประกอบของคู่มือฉบับนี้

คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเล่มนี้ประกอบด้วยบทสำคัญ 3 บท ได้แก่ **บทที่ 1** บทนำ เป็นส่วนที่อธิบายถึงจุดมุ่งหมาย และส่วนประกอบที่สำคัญภายในคู่มือ มีส่วนของคำแนะนำในการใช้คู่มือเพื่อเป็นการเตรียมระบบและกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาให้กับครู **บทที่ 2** เป็นส่วนที่มุ่งให้สาระความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูในเรื่องของคุณลักษณะ และมาตรฐาน ด้านผู้เรียนประกอบกับข้อมูลที่ทางโรงเรียนมีไว้เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน และ **บทที่ 3** เป็นส่วนที่ช่วยให้ครูได้มีแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน รายละเอียดของเนื้อหาของทั้ง 3 ส่วนในคู่มือเล่มนี้ ดึงนำเสนอมจากแผนภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 1 แสดงส่วนประกอบสำคัญภายในคู่มือ

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดของส่วนประกอบต่างๆ ภายในคู่มือการวิเคราะห์ปัญหา
นักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

โครงสร้างหลัก	จุดมุ่งหมาย	รายละเอียด
บทที่ 1 บทนำ 1.1 จุดมุ่งหมาย 1.2 ส่วนประกอบ 1.3 คำแนะนำ	เพื่อให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายและ ส่วนประกอบสำคัญ และคำแนะนำ นำมาใช้ในการใช้ของคู่มือฉบับนี้	
บทที่ 2 สาระความรู้ที่ จำเป็นสำหรับครู เพื่อการ วิเคราะห์ปัญหา นักเรียน 2.1 คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของหลักสูตร การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	เพื่อให้ครูมีทิศทางและ เป้าหมายในการพัฒนา นักเรียนไปสู่คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามความ คาดหวังจากหน่วยงานต่างๆ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือสิ่งที่เป็จุดมุ่งหมายปลายทาง เพื่อให้ครูใช้เป็นเป้าหมายหลัก ในการพัฒนานักเรียนไปสู่ทิศทาง ที่ชาติคาดหวัง	แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 9 ข้อ ที่กำหนดขึ้นเป็น มาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และเป็นจุดมุ่งหมายปลายทาง ที่ทุกๆ สถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงเป็นหลักใน การจัดการศึกษาให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะนี้
2.2 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ด้าน ผู้เรียนสำหรับการ ประเมินภายนอก รอบแรก	เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจใน ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และ มาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นใน สถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็น หลักในการเทียบเคียงสำหรับ การส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผล และการประกันคุณภาพการ ศึกษา(มาตรา 3 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา, 2543)	แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน ที่ใช้ประเมินสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อเป็น กรอบการประเมินที่สถานศึกษาควรใช้เป็นเกณฑ์ การตรวจสอบการดำเนินงานของตนเองด้วย

ตารางที่ 1(ต่อ) แสดงรายละเอียดของส่วนประกอบต่างๆ ภายในคู่มือการ วิเคราะห์
ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

โครงสร้างหลัก	จุดมุ่งหมาย	รายละเอียด
2.3 คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของ โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ และมีจุดมุ่งหมายหลักที่จะต้อง พัฒนานักเรียนไปสู่คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ตามที่โรงเรียนได้ กำหนดไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูจะต้อง คำนึงถึงเพื่อการพัฒนา นักเรียนเป็นอันดับแรก	แสดงให้เห็นทิศทาง และเป้าหมายใน การที่จะนำนักเรียนให้บรรลุถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก่อนเป็นอันดับแรก อันได้แก่ 1. มีคุณธรรม 2. มีภาวะผู้นำ 3. มีความรับผิดชอบ และ 4. คิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ซึ่ง ทั้ง 4 ข้อนี้ทางโรงเรียนได้กำหนดให้มี ความครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลัก สูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544และครอบคลุมทั้งในส่วนของ มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน จาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (สมศ.) อีกด้วย
2.4 คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ที่ทางโรงเรียน กำหนด กับความ ครอบคลุมของ หลักสูตรการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมิน ภายนอกกรอบแรก	เพื่อให้ครูได้มองเห็นภาพในการ วิเคราะห์ว่าคุณลักษณะและ ตัวบ่งชี้ต่างๆ ที่ทางโรงเรียน กำหนดขึ้นนั้นมีความครอบคลุม และสัมพันธ์กันกับคุณลักษณะ และมาตรฐานด้านผู้เรียนตามที่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินคุณภาพการ ศึกษาจากหน่วยงานภายนอก ข้อใดบ้าง	แสดงให้เห็นถึงผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ในการกำหนดคุณ ลักษณะอันพึงประสงค์และมาตรฐาน ด้านผู้เรียนระหว่างสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา(องค์การมหาชน) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ตารางที่ 1(ต่อ) แสดงรายละเอียดของส่วนประกอบต่างๆ ภายในคู่มือการ วิเคราะห์
ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

โครงสร้างหลัก	จุดมุ่งหมาย	รายละเอียด
บทที่ 3 แนวทาง วิเคราะห์ปัญหา นักเรียนสำหรับ ครูประจำชั้น	เพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมี รูปแบบและกระบวนการที่เป็น ขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียน	
3.1 รู้จักปัญหา นักเรียน	เพื่อให้ครูรู้จักปัญหานักเรียน ที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของหลักสูตรการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และ เพื่อความสะดวกในการพิจารณา ว่ามีปัญหาอะไรบ้าง	ในขั้นตอนที่ 1 ของคู่มือเล่มนี้จำแนกปัญหาออก เป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาทางด้านร่างกาย ปัญหา ทางด้านอารมณ์ ปัญหาทางด้านสังคม และ ปัญหาทางด้านสติปัญญา (ม.ร.ว. สมพร สุทัศน์ีย์, 2544)
3.2 ครูพิจารณา ปัญหาต่างๆ ที่เกิด ขึ้นกับนักเรียนเป็น รายบุคคล	เพื่อให้ครูทราบว่านักเรียน แต่ละคนมีปัญหาอะไรบ้าง	ในขั้นตอนที่ 2 ของคู่มือเล่มนี้จะมีแบบพิจารณา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 9 ข้อของนักเรียน เป็นรายบุคคล โดยให้ครูบันทึกผลเป็นมาตรวัด 5 ระดับ จากมากไปน้อยของความมีคุณลักษณะ แต่ละข้อของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1(ต่อ) แสดงรายละเอียดของส่วนประกอบต่างๆ ภายในคู่มือการวิเคราะห์
ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

โครงสร้างหลัก	จุดมุ่งหมาย	รายละเอียด
3.3 จำแนก นักเรียนแต่ละคน ให้มีความ เหมาะสมกับ กลุ่มของปัญหา	เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหา ของนักเรียนได้อย่างชัดเจนขึ้น จากการจัดกลุ่มของปัญหา เพราะ จะทำให้ครูทราบว่านักเรียน 1 คน กำลังประสบปัญหาหลักๆ ในเรื่อง ของอะไรบ้าง และการจัดกลุ่มของ นักเรียนที่มีปัญหาจะช่วยให้ครู มองเห็นภาพของนักเรียน ทั้งห้องว่ามีปัญหาในเรื่อง อะไรบ้าง	ในขั้นตอนที่ 3 ของคู่มือเล่มนี้แบ่งกลุ่ม ของปัญหานักเรียนออกเป็น 7 กลุ่ม โดย ใช้ความรู้เรื่องเซตในทางคณิตศาสตร์ มากำหนดเป็นเซต*ของปัญหา และ เพื่อความเข้าใจง่ายยิ่งขึ้นจึงแทนเซต ของปัญหาทั้ง 7 ปัญหา ด้วยแผนภาพ คือ “แผนภาพของเวนน-ออยเลอร์ (Venn-Euler Diagram)” **
3.4 การพิจารณา กลุ่มปัญหาของ นักเรียนที่มีความ สำคัญจำเป็น มากที่สุด	เพื่อให้ครูตระหนักถึงความสำคัญ ของปัญหานักเรียนที่สมควรได้รับ การแก้ไขมากที่สุดก่อน	ในขั้นตอนที่ 4 ของคู่มือเล่มนี้ จะมี แนวทางประกอบการพิจารณาสำหรับ ครูในการเลือกกลุ่มปัญหาที่ควรได้รับ การแก้ไขมากที่สุดก่อน และให้ครูได้ ชี้แจงเหตุผลในการที่เลือกปัญหานั้นมา วิเคราะห์ต่อไปด้วย

* เซต เป็นคำในทางคณิตศาสตร์ที่ไม่นิยามความหมาย เราใช้เซตในความหมายของคำว่า กลุ่ม
กอง ชุด เป็นต้น คำเหล่านี้แสดงถึงการรวบรวมสิ่งของ หรือคนเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน ในที่นี้จะ
แทนเซตด้วยกลุ่มของปัญหานักเรียน เพื่อความสะดวกในการสื่อความ

** แผนภาพของเวนน-ออยเลอร์ (Venn-Euler Diagram) คือ แผนภาพที่เขียนแทนเซตด้วยรูปปิด
ใดๆ เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเซตง่ายและเข้าใจยิ่งขึ้น นักคณิตศาสตร์สองท่าน คือ จอห์น
เวนน(John Venn:1834 - 1883) และเลออนฮาร์ด ออยเลอร์(Leonhard Euler:1707-1873)เป็นผู้
ใช้แผนภาพแทนเซต จึงเรียกแผนภาพดังกล่าวว่า แผนภาพของเวนน-ออยเลอร์

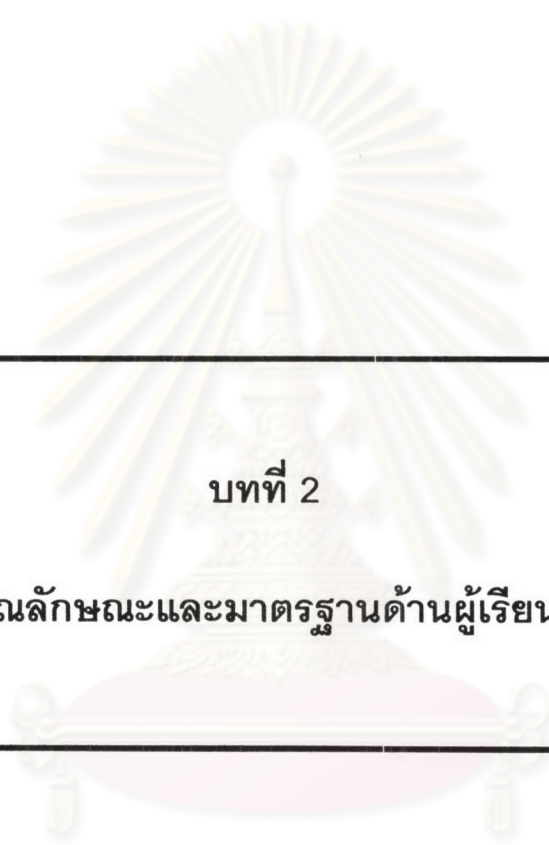
ตารางที่ 1(ต่อ) แสดงรายละเอียดของส่วนประกอบต่างๆ ภายในคู่มือการวิเคราะห์
ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

โครงสร้างหลัก	จุดมุ่งหมาย	รายละเอียด
3.5การ วิเคราะห์ ปัญหานักเรียน เป็นรายบุคคล ในกลุ่มที่มีความ รุนแรงที่สุด ที่ครู เลือกมา	เพื่อให้ครูระบุสาเหตุหลักและ สาเหตุย่อยของปัญหานักเรียนแต่ ละคน เพื่อให้เห็นภาพว่านักเรียน คนนี้เกิดปัญหาขึ้นเนื่องมาจาก สาเหตุอะไรบ้าง เพื่อประโยชน์ใน การหาทางแก้ไขที่ถูกจุดต่อไป	ในขั้นตอนที่ 5 ของคู่มือเล่มนี้ จะใช้ แบบแสดงการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน เป็นรายบุคคล โดยให้ครูระบุพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาในแต่ละคุณลักษณะ ที่พบก่อน แล้วนำไปวิเคราะห์สาเหตุ หลักและสาเหตุย่อยของปัญหาโดยใช้ ผังก้างปลา(A Fishbone Map) เพื่อให้ มองเห็นสาเหตุของปัญหานักเรียนแต่ ละคนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3.6แสดงจำนวน ของปัญหาย่อยใน ปัญหาหลักต่างๆ ของนักเรียนเป็น รายบุคคล	เพื่อให้ครูเห็นที่มาของสาเหตุ สำคัญอันทำให้เกิดปัญหากับ นักเรียนมากที่สุดทั้งระดับเป็น รายบุคคล และโดยภาพรวมของ นักเรียนที่มีปัญหาในกลุ่มนี้	ในขั้นตอนที่ 6 ของคู่มือเล่มนี้จะมีแบบ บันทึกสำหรับครูเพื่อระบุจำนวนปัญหา ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มของปัญหา ที่ครูเลือกมาวิเคราะห์

คำแนะนำในการใช้คู่มือ

เพื่อให้การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนของครูประจำชั้นมีความเป็นระบบ และได้ปัญหาที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ครูควรดำเนินการดังขั้นตอนดังต่อไปนี้

<u>ขั้นที่ 1</u>	ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมาตรฐานของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนานักเรียน
<u>ขั้นที่ 2</u>	เมื่อครูมีเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนานักเรียนแล้ว ต่อมาครูจะต้องรู้จักปัญหาต่างๆ ของนักเรียนที่เป็นอุปสรรคในการจะพัฒนานักเรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้
<u>ขั้นที่ 3</u>	เมื่อครูทราบปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับนักเรียนว่ามีปัญหาในเรื่องอะไรบ้างแล้ว ต่อมาครูจะต้องหันกลับมาพิจารณานักเรียนในห้องเรียนของตนเป็นรายบุคคลว่าแต่ละคนเกิดปัญหาอะไรบ้าง โดยใช้ข้อมูลนักเรียนที่ครูมีประกอบกับประสบการณ์จากการที่ได้ใกล้ชิดดูแลนักเรียน
<u>ขั้นที่ 4</u>	หลังจากพิจารณานักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วครูจะต้องจำแนกปัญหาทั้งหมดในห้องเรียนของตนว่ามีปัญหาหลักในเรื่องของอะไรบ้าง โดยจัดเป็นกลุ่มของปัญหานักเรียน และควรวิเคราะห์กลุ่มที่เกิดปัญหารุนแรงหรือเป็นปัญหาที่มีความสำคัญจำเป็นมากที่สุดก่อน เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหานั้นๆ ให้ค่อยๆ หมดไป และควรเป็นแนวทางการแก้ปัญหาที่สามารถทำควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาในกลุ่มอื่นๆ ได้ด้วย

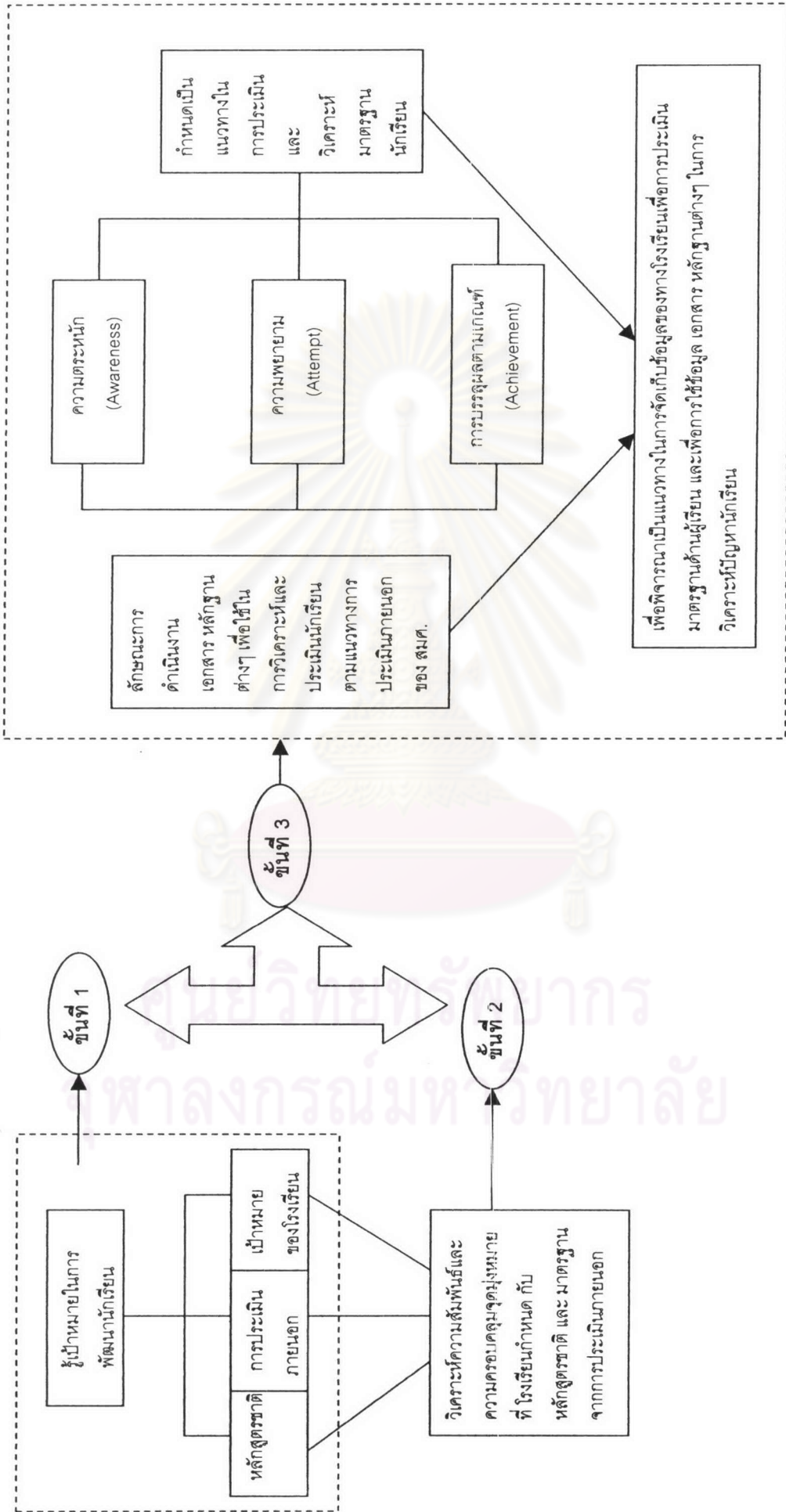

บทที่ 2

คุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 3 แสดงส่วนประกอบหลักของสาระต่างๆ ในส่วนที่ 1

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพจึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนา
ที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค ค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
8. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่นมุ่งสร้างประโยชน์และสิ่งที่ดีงามให้สังคม

ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อให้การประเมินของสถานศึกษาทุกแห่งอยู่บนบรรทัดฐานเดียวกัน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบอนุมัติมาตรฐานการศึกษาชาติ จำนวน 27 มาตรฐาน แต่ในการประเมินภายนอกครั้งแรกสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะทำการประเมินเพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ก่อน มาตรฐานและตัวบ่งชี้เหล่านี้ถือเป็นกรอบการประเมินที่สถานศึกษาควรใช้เป็นเกณฑ์การตรวจสอบการดำเนินงานของตนเองด้วย

มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดขึ้นมีหลายด้านและมีตัวบ่งชี้มากมาย แต่ภายใต้เงื่อนไขข้อจำกัดของแต่ละสถานศึกษาไม่ว่ามาจากปัจจัยใดก็ตาม สถานศึกษาอาจทำการประเมินตนเองได้ไม่ครบทุก 27 มาตรฐาน ในช่วงเริ่มต้นของการประเมินตนเอง สถานศึกษาจึงควรทำการประเมินผลการดำเนินงานของตนเองตามมาตรฐานที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติก่อนจำนวน 14 มาตรฐาน และอาจพิจารณาเพิ่มมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้บางตัว ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นของทิศทางการพัฒนาของสถานศึกษา เพื่อให้ผลการประเมินเกิดประโยชน์สูงสุด รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ใช้ในการประเมินภายนอกสำหรับมาตรฐานด้านผู้เรียนมีดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน	
* มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	
1	มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2	ซื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3	มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4	ประหยัด (ใช้ในสิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า)
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย	
1	เคารพ และรับฟังคำแนะนำของพ่อ แม่ ญาติและผู้ใหญ่
2	รักษาสีทิว เสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น
3	มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4	ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น
5	รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	
1	รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
2	ปฏิบัติตามให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3	ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
* มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์	
1	สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบและมีความคิดรวบยอด
2	สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูก ผิด ระบุสาเหตุ ผล ค้นหาคำตอบเลือกวิธี และมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้อง เหมาะสม
3	มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการสามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมาย
* มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	
1	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มวิชา หมวดวิชา หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ(คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)
2	มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร
* มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	
1	มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล
2	รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน
3	สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน	
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่งดงามของไทย	
1	รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2	มีความรู้ ความเข้าใจภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่นและนำมาใช้ได้
3	ชื่นชมและสืบสานศิลปะวัฒนธรรมและประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นและของไทย
มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี	
1	รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง
2	เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
3	รู้จักละทิ้งในการใช้คำพูด กิริยามารยาท และการแต่งกาย
4	สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้(เฉพาะระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา)
มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	
1	สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และผลงานมีประสิทธิภาพ
2	ขยัน อดทน ละเอียด รอบคอบในการทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3	สามารถทำงานเป็นทีม(ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
4	มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
* มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	
1	มีน้ำหนัก ส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐาน
2	มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3	ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
4	รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา	
1	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2	ไม่เสพย์สิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประ โยชน์
* มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	
1	มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

* หมายถึง มาตรฐานที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ใช้ประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแรกของการประเมินภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544; สุวิมล ว่องวานิช, 2544)

**คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมาย
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม**

จากการประชุมคณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในวันที่ 30 ตุลาคม 2545 ได้ข้อสรุปคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม โดยมีคุณลักษณะและตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรม ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) มีวินัย ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรม
- 2) ซื่อสัตย์ สุจริต
- 3) เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- 4) ประหยัด

2. มีภาวะผู้นำ ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) แสวงหาความรู้
- 2) มานะอดทน
- 3) มีมรรยาทและเคารพผู้อาวุโส
- 4) มีบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

3. ความรับผิดชอบ ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) ตรงต่อเวลา
- 2) รับผิดชอบต่อตนเอง
- 3) รับผิดชอบต่อสังคม
- 4) รักษาชื่อเสียง เกียรติยศของตนเอง และส่วนรวม

4. คิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) คิดริเริ่ม
- 2) รอบคอบ
- 3) รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 4) ใช้เหตุผลตัดสินใจ และแก้ปัญหา

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการกำหนดคุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียนระหว่าง
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายมัธยม และ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน:มาตรฐานด้านผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	
		ตัวบ่งชี้	มาตรฐาน
1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของ พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม อันพึงประสงค์	1.คุณธรรม ตัวบ่งชี้ - วินัย ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรม - ชื่อสัตย์ สุจริต - เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่	1. นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติ ตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้น ของแต่ละศาสนา	1.มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์
		2. ชื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)	
		3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ สละเวลาเพื่อส่วนรวม	
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการ บริโภค ค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่า ผู้บริโภค	- ประหยัด	4. ประหยัด (ใช้ในสิ่งของและทรัพย์สินทั้งของ ตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า)	
	- อื่นๆ		

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการกำหนดคุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียนระหว่าง
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายมัธยม และ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน:มาตรฐานด้านผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	
		ตัวบ่งชี้	มาตรฐาน
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า	2.ภาวะผู้นำ ตัวบ่งชี้ - แสวงหาความรู้ - มานะอดทน	5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2. เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบ ประชาธิปไตย
		1.มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จาก แหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล	6. มีทักษะในการแสวง หาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง
		2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่ง ความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน	
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเอง ให้มีสุขภาพและ บุคลิกภาพที่ดี	- มีมารยาทและเคารพผู้อื่น - มีบุคลิกภาพ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี - อื่นๆ	1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติ และผู้ใหญ่	2. เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบ ประชาธิปไตย
		3.มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็น ปัญหาของสังคม และอยู่ในสังคมอย่างมี ความสุข	

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการกำหนดคุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียนระหว่าง
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายมัธยม และ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน:มาตรฐานด้านผู้เรียน

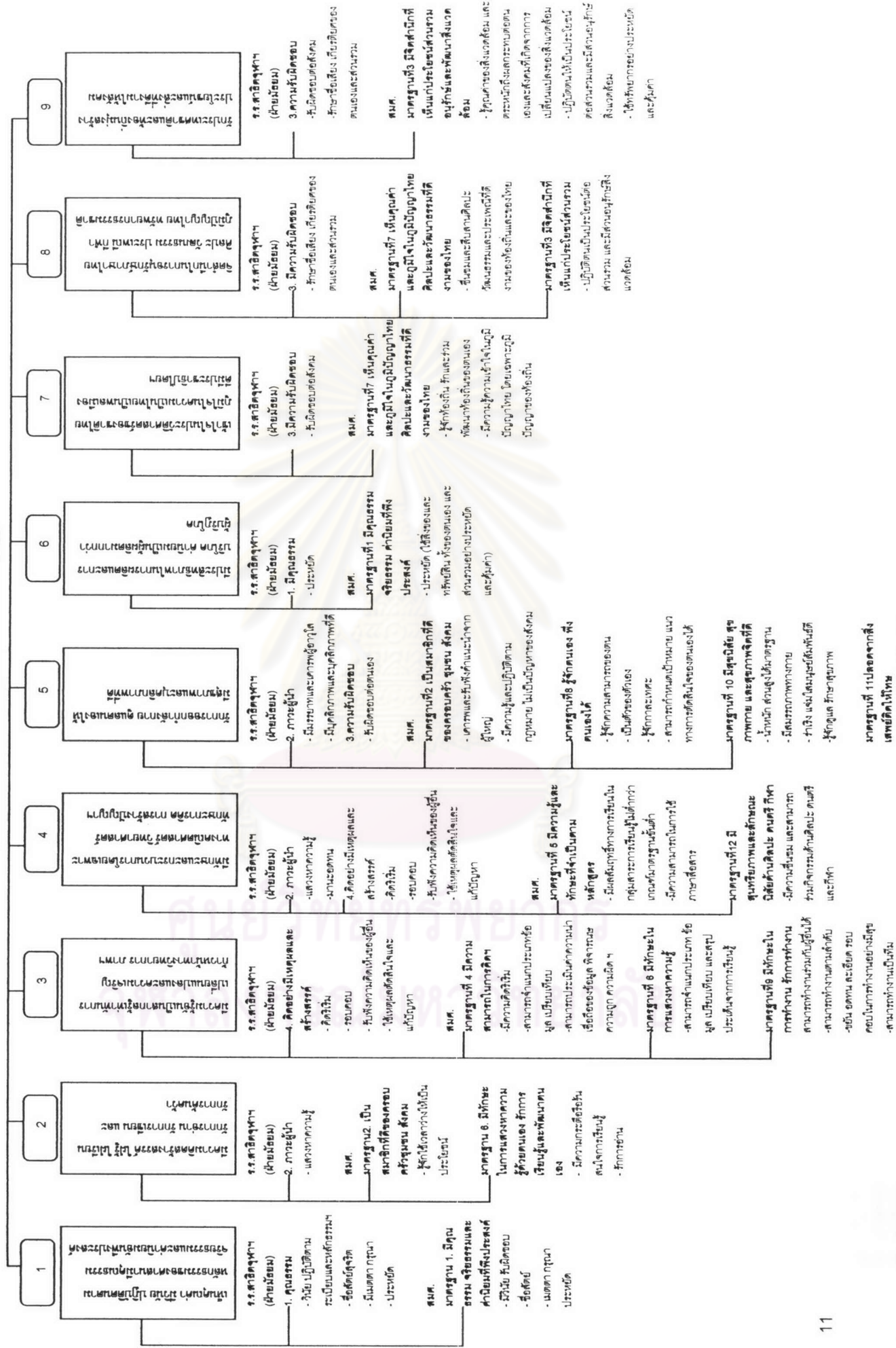
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	
		ตัวบ่งชี้	มาตรฐาน
1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง	3.ความรับผิดชอบ ตัวบ่งชี้ - ตรงต่อเวลา	1. นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้น ของแต่ละศาสนา	1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเอง ให้มีสุขภาพและ บุคลิกภาพที่ดี	- รับผิดชอบต่อตนเอง	1. รู้จักความกดดัน ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุง ตนเอง	8. รู้จักตนเอง ฟังตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี
		2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และ ให้เกียรติผู้อื่น	
		3. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาท และการแต่งกาย	
		4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้	
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่นมุ่ง สร้างประโยชน์และสิ่งที่ดีงาม ให้สังคม	- รับผิดชอบต่อสังคม	1. นำหนัก ส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐาน	10. มีสุนทรีย์ สุขภาพ กาย และสุขภาพจิตที่ดี
		2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	
		3. ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป	
		4. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิด อุบัติเหตุ	
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติ ไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพล เมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	- รับผิดชอบต่อสังคม	1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของ สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา	11. ปลอดภัย สิ่งเสพติดให้โทษและ สิ่งมอมเมา
		2. ไม่เสพย์สิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่ง มอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์	
8. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม	- รักษาชื่อเสียงเกียรติยศของตน และส่วนรวม - อื่นๆ	4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและ ท้องถิ่น	2. เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบ ประชาธิปไตย
		1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผล กระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม	3. มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม
		2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมี ส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติ ไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพล เมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	- รักษาชื่อเสียงเกียรติยศของตน และส่วนรวม - อื่นๆ	1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของ ตนเอง	7. เห็นคุณค่าและ ภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรม ที่สั่งมาของชาวไทย
		2. มีความรู้ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น	
		3. ชื่นชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมและ ประเพณีที่สั่งมาของท้องถิ่นและของไทย	
8. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม	- รักษาชื่อเสียงเกียรติยศของตน และส่วนรวม - อื่นๆ	2. ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมี ส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3. มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม ฯ

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการกำหนดคุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียนระหว่าง
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายมัธยม และ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน:มาตรฐานด้านผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	
		ตัวบ่งชี้	มาตรฐาน
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงและความเจริญ ก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและ ศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการ คิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับ สถานการณ์	4. คิดอย่างมีเหตุผลและ <u>สร้างสรรค์</u> ตัวบ่งชี้ - คิดริเริ่ม	3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการสามารถ คาดการณ์และกำหนดเป้าหมาย	4. มีความสามารถในการ การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ฯ
	- ครอบคลุม - รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และ ผลงานมีประสิทธิภาพ 2. ชยัน อดทน ละเอียด รอบคอบในการ ทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงาน ของตนเอง 3. สามารถทำงานเป็นทีม(ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความ คิดเห็นและความสามารถของ ผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม) 4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	9. มีทักษะในการ ทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้ และมีเจตคติ ที่ดีต่ออาชีพสุจริต
	- ให้เหตุผลตัดสินใจและแก้ปัญหา	3. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และ ประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง 1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูลเปรียบเทียบ และมีความคิดรวบยอด 2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของ ข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูก ผิด ระบุสาเหตุ ผลค้นหาคำตอบเลือกวิธี และ มีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้ อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม	6. มีทักษะในการแสวง หาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่าง 4. มีความสามารถในการ การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี วิจารณญาณ มีความ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และ มีวิสัยทัศน์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดย เฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยา ศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้าง ปัญญา และทักษะในการ ดำเนินชีวิต	อื่นๆ	1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสพ การณ์ กลุ่มวิชา หมวดวิชา หมวดวิชาที่สำคัญ ไม่ต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ(คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคม ศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขา สำหรับอาชีวศึกษา) 2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร มีความชื่นชมและสามารถร่วมกิจกรรมด้าน ศิลปะ ดนตรี และกีฬา	5. มีความรู้และทักษะที่ จำเป็นตามหลักสูตร 12. มีสุนทรียภาพและ ลักษณะนิสัยด้าน ศิลปะ ดนตรี และกีฬา

แผนภาพที่ 4 แสดงตัวบ่งชี้ที่สามารถใช้ในการประเมินใน 9 คุณลักษณะอันพื้นฐาน พหุองค์การ 2544

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก:มาตรฐานด้านผู้เรียน
และนำเสนอการเก็บรวบรวมข้อมูลของ
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
ตามมาตรฐานที่ 1(นำเสนอเป็นแนวทาง)

หมายเหตุ: ในทางปฏิบัติจริงทางโรงเรียนควรดำเนินการพัฒนามาตรฐานต่างๆ
ให้ครบในทุกๆ มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพตามที่ยู่ประเมิน
ภายนอกได้กำหนดไว้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้	แนวทางการประเมินมาตรฐานผู้เรียนเพื่อการประเมินภายนอกแบบแรก			วิธีการประเมินและวิเคราะห์คะแนนนักเรียนในปัจจุบันของครูประจำชั้น	การส่งต่อข้อมูลระหว่างครูประจำชั้นกับฝ่ายต่าง ๆ
	ความตระหนัก(Awareness)	ความพยายาม(Atempt)	การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)		
1.มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	ข้อมูล ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ว่านักเรียนคนใดมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบ และหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนา ครูมีความคิดที่จะพัฒนานักเรียนให้ นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา มีแผนงาน โครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนา มีการประสานงานระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ	ข้อมูล นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	ข้อมูล ครูใช้การสังเกตและการพูดคุยกับครูประจำวิชาของนักเรียนเพื่อประเมิน และวิเคราะห์ว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่ ถ้าพบว่ามีนักเรียนคนใดมีปัญหา จะปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อช่วยกันแก้ไข และปรับพฤติกรรม ในกรณีที่คุณพยายามช่วยหรือโดยการปรับพฤติกรรมแล้วนักเรียนยังไม่ดีขึ้นก็จะต้องประสานงานกับฝ่ายกิจการนักเรียนเพื่อร่วมกันปรับพฤติกรรมของนักเรียน และประสานไปยังผู้ปกครองต่อไป ครูมีการประสานงานกับฝ่ายกิจการนักเรียนเพื่อพิจารณาว่านักเรียนในปกครองของตนมีปัญหาเรื่องคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่ โดยดูจากข้อมูลที่ทางฝ่ายกิจการนักเรียนจัดเก็บ เช่น สมุดบันทึก สถิติการมาโรงเรียนสายในแต่ละวัน ที่ทางฝ่ายกิจการนักเรียนได้มีกรบันทึกทุกวัน กิจกรรมหน้าเสาธงในแต่ละสัปดาห์ โดยจะมีการประกาศยกย่องนักเรียนที่มีความประพฤติ ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา ทางโรงเรียนมีโครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความประพฤติ ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา เช่น ค่าคุณธรรมจริยธรรม โครงการปลูกรัก โอบอ้อมเป็นต้น	1.การพูดคุยปรึกษาหารือร่วมกันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่างครูประจำชั้นและอาจารย์ผู้สอน และฝ่ายบริหารต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักเรียนร่วมกันเพื่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและเพื่อการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหานักเรียน 2.ครูประจำชั้นสามารถทราบเรื่องราวเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนในเรื่องการทำความดีต่างๆ จากกิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้า ที่ทางฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ประกาศแจ้งกับทางโรงเรียน 3.หากครูต้องการทราบข้อมูลนักเรียนในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม จากการทำกิจกรรมของนักเรียนครูสามารถขอข้อมูลจากกรรมการที่ปรึกษาทำกิจกรรม รุ่นพี่และกรรมการผู้ปกครองกับอาจารย์ที่ปรึกษาในกิจกรรมนั้นๆ และสามารถขอข้อมูลได้จากฝ่ายกิจการนักเรียนและฝ่ายวิชาการจากการจัดกิจกรรม	
ร่องรอย หลักฐาน -สมุดบันทึกของฝ่ายปกครอง -สถิติการมาโรงเรียนสาย -แบบบันทึกการสังเกตของครู -ค	ร่องรอย หลักฐาน -สมุดบันทึกของฝ่ายปกครองหรือฝ่ายกิจการนักเรียน -สถิติการมาโรงเรียนสาย -สมุดจดงานของนักเรียน -สมุดบันทึกความดีของนักเรียน -ค	ร่องรอย หลักฐาน -สมุดบันทึกของฝ่ายปกครองหรือฝ่ายกิจการนักเรียน -สถิติการมาโรงเรียนสาย -สมุดจดงานของนักเรียน -สมุดบันทึกความดีของนักเรียน -ค	ร่องรอย หลักฐาน -สมุดบันทึกของฝ่ายกิจการนักเรียน สถิติการมาสาย -แผนการตอนกิจกรรมโอบอ้อม -เอกสารที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม ในชั่วโมงโอบอ้อม -ประกาศนียบัตรที่ทางโรงเรียนมอบให้นักเรียน (ฝ่ายกิจการนักเรียน และฝ่ายวิชาการร่วมกับรับผิดชอบ) -แบบฝึกกิจกรรมในวิชาแนะแนว -การประเมินพฤติกรรม ประจำปีที่ฝ่ายแนะแนวจัดทำขึ้น -กิจกรรม โครงการต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น ค่าคุณธรรมจริยธรรม โครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน "โครงการปลูกรัก"		

มาตรฐานที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด และคุ้มค่า)	แนวทางการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนเพื่อการประเมินภายนอกประเภท การบรรลุผลตามเกณฑ์ (Achievement)		วิธีการประเมินและวิเคราะห์นักเรียนในปัจจุบันของครูประจำชั้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	การส่งต่อข้อมูลระหว่างครูประจำชั้นกับฝ่ายต่าง ๆ	
	ความตระหนัก(Awareness)	ความพยายาม(Atempt)			
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด และคุ้มค่า)	ข้อมูล 1.ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนรู้ว่านักเรียนคนใดมีความประหยัด 2.ครูมีความคิดที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีความประหยัด 3.นักเรียนมีความตระหนักในความประหยัด	ข้อมูล - มีการอบรมนักเรียนให้มีความประหยัด - มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีความประหยัด - มีแผนงาน โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความประหยัด - มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความประหยัด	ข้อมูล นักเรียนมีความประหยัด	ข้อมูล 1.กิจกรรมหน้าเสาธงในสัปดาห์ โดยครูมีการอบรมนักเรียนให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการประหยัดเสมอ 2.ในกิจกรรมโฮมรูมครูประจำชั้นจะเสริมสร้าง และปลูกฝังลักษณะนิสัยในการประหยัดให้กับนักเรียนโดยผ่านการทำกิจกรรม เช่น การทำกิจกรรมนี้ที่กรายรับรายจ่ายของตัวเอง การรักษาสินทรัพย์ของตนเอง การไม่ใช้ของที่มีราคาแพงจนเกินไป 3. การนำของเก่ามาประดิษฐ์ใช้ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะ และเพื่อออกประกาศทรัพย์ากร ในโครงการปลูกรัก ภายใต้งานทำกิจกรรมของสภาม New Look	1.การพูดคุยปรึกษาหารือร่วมกับอาจารย์หัวหน้าภาครและไม่เป็นทางการระหว่างครูและฝ่ายบริหารต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักเรียนร่วมกันเพื่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและเพื่อความร่วมมือกันวิเคราะห์ปัญหาการเรียน 2.ครูประจำชั้นสามารถทราบเรื่องราวเกี่ยวกับความประหยัดของนักเรียนในเรื่องการทำความดีต่างๆ จากกิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้า ที่ทางฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ประกาศแจ้งกับทางโรงเรียน
	ข้อมูล - สมุดคู่มือ (ออมทรัพย์) ฯลฯ	ข้อมูล - แผนการสอน - เอกสารโครงการของโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความประหยัด - เอกสารที่ทางโรงเรียนส่งให้ผู้ปกครอง (ดูว่าการขอความร่วมมือด้านความประหยัดบ้างหรือไม่) ฯลฯ	ข้อมูล - สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง - กิจกรรมโฮมรูม - การสังเกต ฯลฯ	ข้อมูล ร้องเรียน หลีกเลี่ยง - สมุดบันทึกการอบรมหน้าเสาธง - กิจกรรมโฮมรูม - การสังเกต ฯลฯ	

บทที่ 3

แนวทางวิเคราะห์ปัญหานักเรียน
สำหรับครูประจำชั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 5 แสดงกระบวนการการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

**การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา
มีกระบวนการในการวิเคราะห์ปัญหาดังต่อไปนี้ คือ**

ขั้นตอนที่ 1 ครูต้องรู้จักปัญหาต่างๆ ในแต่ละด้านของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ครูจะต้องพิจารณาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคล

เมื่อครูรู้จักปัญหาต่างๆ แล้ว ครูควรวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล

โดยพิจารณาว่านักเรียนมีลักษณะของปัญหาเหล่านี้บ้างหรือไม่ เป็นปัญหาอะไรบ้างโดยพิจารณาตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อวิเคราะห์นักเรียน 1 คน ว่ามีปัญหอะไรบ้างที่ผิดไปจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด โดยการวิเคราะห์ลงในแบบวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล

ขั้นตอนที่ 3 จำแนกนักเรียนแต่ละคนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มของปัญหา

หลังจากครูทำการพิจารณาปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคลจนครบทั้งห้องแล้ว

ครูควรศึกษาลักษณะของกลุ่มปัญหาทั้ง 7 กลุ่มในคู่มือเพื่อจัดนักเรียนที่มีปัญหาแต่ละคนลงในกลุ่มปัญหาอย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 เลือกกลุ่มปัญหาที่มีความสำคัญ จำเป็นที่สุดที่ควรได้รับการแก้ไข

หรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหาก่อน

นักเรียนแต่ละกลุ่มปัญหาครูจะต้องให้ความสำคัญเท่าๆ กัน เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนย่อมทำให้เป็นอุปสรรคในการนำพานักเรียนไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ แต่ในขณะเดียวกันจะมีนักเรียนบางกลุ่มที่มีปัญหาแทบทุกด้านซึ่งครูควรให้ความสำคัญและควรวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานักเรียนกลุ่มนี้ก่อนเพื่อหาทางบรรเทาปัญหาหรือทำการแก้ไขให้ทันท่วงที ก่อนที่จะเกิดปัญหาเพิ่มมากขึ้น หรือเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงจนยากที่จะแก้ไขต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลในกลุ่มที่มีความรุนแรงของปัญหามากที่สุด

เพื่อให้ครูเห็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อประโยชน์ในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 แสดงจำนวนปัญหาย่อยๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล

เพื่อให้ครูเห็นภาพรวมว่าสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมาจากสาเหตุอะไรมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 1 รู้จักกับปัญหาของนักเรียนในแต่ละด้าน

ครูควรรู้ว่าปัญหาของนักเรียนมีอะไรบ้าง และควรรู้จักประเภทของปัญหา ซึ่งการแบ่งประเภทปัญหาสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายๆ ลักษณะ แต่ในคู่มือเล่มนี้ได้แบ่งประเภทของปัญหาออกเป็น 4 ด้าน ตามแนวคิดของรองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์ จากหนังสือเรื่องจิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน(2544) คือ 1. ปัญหาทางด้านร่างกาย 2. ปัญหาทางด้านอารมณ์ 3. ปัญหาทางด้านสังคม และ 4. ปัญหาด้านสติปัญญา และปัญหาต่างๆ ที่นำเสนอในคู่มือเล่มนี้ได้มาจากการสรุปจากหนังสือเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการ เอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 ท่าน ดังต่อไปนี้

ปัญหาด้านร่างกาย ได้แก่

1. พัฒนาการไม่เหมาะสมกับวัย
2. ไม่รักษาความสะอาด
3. มีร่างกายไม่สมบูรณ์

ฯลฯ

ปัญหาทางด้านอารมณ์ ได้แก่

1. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง 2. ไม่กล้าแสดงออก ขี้อาย 3. กังวลในความสามารถของตนเอง 4. วิดกกังวลบ่อยครั้ง 5. ให้อภัยอย่างฟุ่มเฟือย 6. ไม่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน 7. การทำตัวเลียนแบบเพศตรงข้าม	11. มีการแสดงออกทางอารมณ์รุนแรง เช่น ขว้างปาข้าวของ ทำร้ายตัวเอง 12. การถูกตามใจจนเสียคน 13. ชอบแสดงตนเป็นจุดเด่น 14. เป็นคนเจ้าน้ำตา 15. น้อยใจง่าย 16. นิยมวัฒนธรรมต่างชาติ เช่น การแต่งกาย การพูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษ 17. พูดศัพท์แสง

ปัญหาทางด้านอารมณ์ ได้แก่

8. ไม่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซื่อจฉา	18. แต่งกายไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของไทย
9. เก็บกตอารมณ์และความรู้สึก	19. พูดติดอ่าง
	20. ชอบกัดเล็บ หรือดูดนิ้วมือ

ฯลฯ

ปัญหาทางด้านสังคม ได้แก่

1. ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม	12. ขาดการจัดระบบในการทำงาน
1) ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เกเร ทะเลาะวิวาท	13. ไม่มีการวางแผนในการทำงาน
2) พูดปด พูดคำหยาบ ไม่สุภาพ	14. ไม่มีความสนใจในการติดตามข่าวสาร
3) ลักขโมย	15. มีการมั่วสุม
4) ไม่ซื่อสัตย์	16. มีปัญหาทางครอบครัว
2. ขาดความรับผิดชอบ	17. ขาดการรักษา และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
3. ขาดระเบียบวินัย	18. ไม่เห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมไทย
4. เทียบสถานที่เร่ร่อน	19. ไม่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และรักษา สิ่งแวดล้อม
5. เข้าห้องเรียนสาย	20. ตั้งกลุ่มอันธพาล ก่อความไม่สงบ กับสังคม
6. โดดเรียน	21. การทำลายสมบัติสาธารณะ
7. ไม่มีน้ำใจ	22. ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตนเพื่อสังคม
8. ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ	23. เกิดความกดดันจากสังคมรอบข้าง
9. ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้	24. มีความอยากรู้ อยากเห็น ในทางที่ ไม่เหมาะสม
10. การยึดติดกับค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง	25. การทำตัวต่อต้านสังคม ครู เพื่อน
11. การใช้สื่อ เทคโนโลยีในทางที่ผิด	26. การเลียนแบบสื่อต่างๆ ในทาง ที่ไม่เหมาะสม

ฯลฯ

ปัญหาด้านสติปัญญา ได้แก่

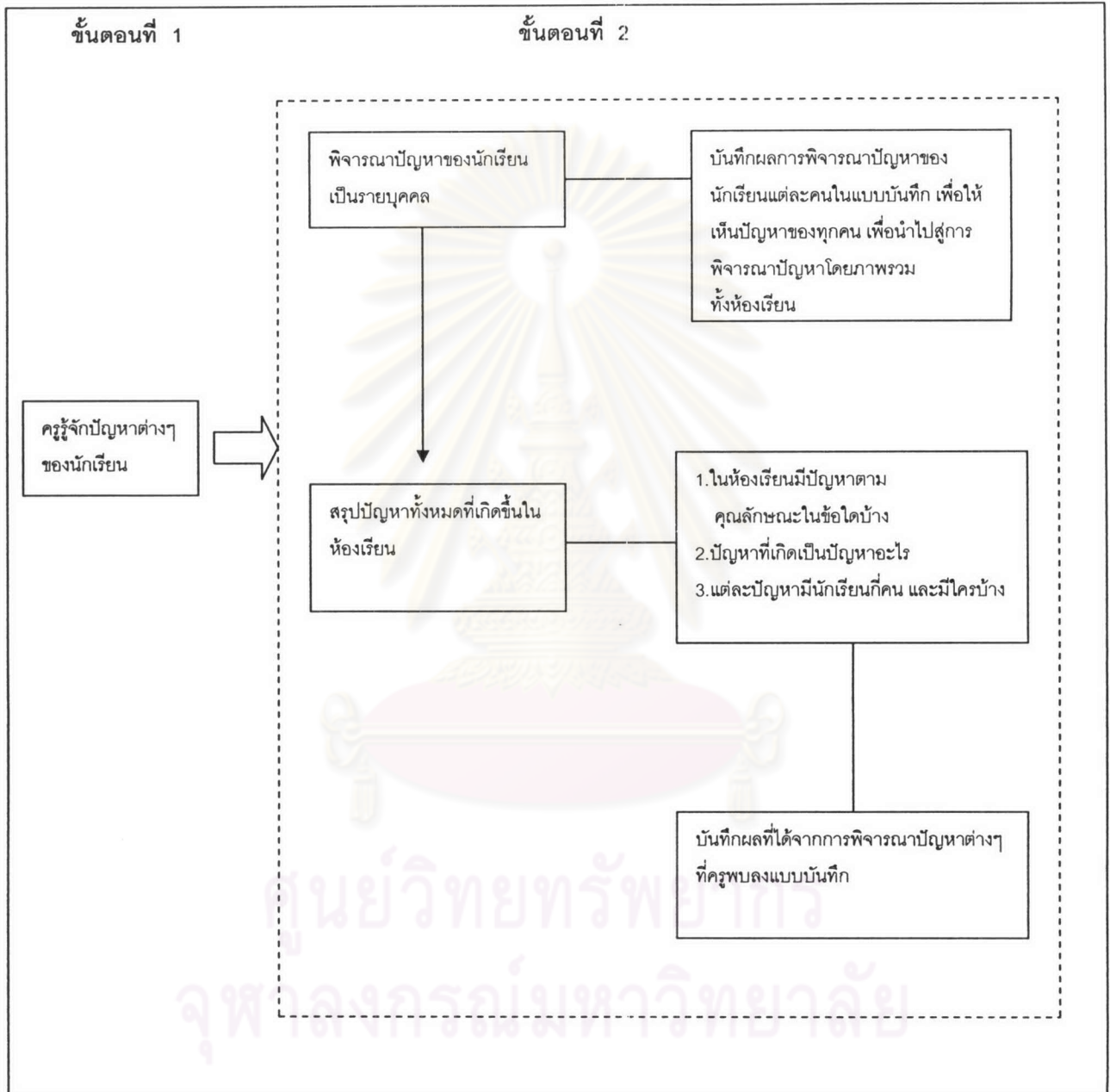
1. ขาดความสามารถในการใช้หลักการและเหตุผลในการคิด
2. ไม่มีทักษะในการคิดแบบนิรนัยและอุปนัย
3. ขาดการคิดแบบเป็นเหตุเป็นผล
4. ไม่มีการคิดริเริ่ม และพัฒนาสิ่งแปลกใหม่
5. ไม่มีการฝึกกระบวนการทางความคิด
6. ไม่กล้าคิด กล้าทำ
7. ไม่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์
8. ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลทางความคิด เพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ๆ
9. ไม่มีความสามารถในการคิดเรื่องนามธรรมที่ยากๆ ได้
10. ขาดความคิดรวบยอดในเรื่องทฤษฎี กฎ
11. ยึดติดกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม
12. ขาดการคิดอย่างเป็นระเบียบแบบแผน
13. ไม่สามารถแก้โจทย์ปัญหาที่ยากและซับซ้อนได้
14. ไม่มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้
15. มักใช้การท่องจำมากกว่าการคิดแบบหลักการและเป็นเหตุเป็นผล

ฯลฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล
และพิจารณาปัญหาทั้งหมดในห้องเรียน

แผนภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล และปัญหาทั้งหมดในห้องเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ครูจะต้องพิจารณาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคล

เมื่อครูรู้จักปัญหาต่างๆ แล้ว ครูควรวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยพิจารณาว่านักเรียนมีลักษณะของปัญหาเหล่านี้บ้างหรือไม่ เป็นปัญหาอะไรบ้างโดยพิจารณาตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อวิเคราะห์นักเรียน 1 คน ว่ามีปัญหาอะไรบ้างที่ผิดไปจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยการวิเคราะห์ลงในแบบวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล

แบบวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลนี้จะแบ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 9 ข้อออกเป็นคุณลักษณะย่อยๆ อย่างละ 3 ข้อ และมีช่องอื่นๆ ให้ครูระบุเพิ่มเติมด้วย เพื่อให้ครูได้พิจารณาคุณลักษณะของนักเรียนแต่ละคนอย่างลงรายละเอียดตามคุณลักษณะต่างๆ มากขึ้น

คำชี้แจง โปรดประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละด้านของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ดังต่อไปนี้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนมีคุณลักษณะในด้านนี้มากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนมีคุณลักษณะในด้านนี้มาก
3	หมายถึง	นักเรียนมีคุณลักษณะในด้านนี้ปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนมีคุณลักษณะในด้านนี้น้อย
1	หมายถึง	นักเรียนมีคุณลักษณะในด้านนี้น้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 จำแนกนักเรียนแต่ละคนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มของปัญหา

หลังจากครูทำการพิจารณาปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคลจนครบทั้งห้องแล้ว จะพบว่าปัญหาที่นักเรียนมากมายหลากหลายปัญหา ดังนั้นครูต้องจำแนกนักเรียนที่มีปัญหาใกล้เคียงหรือมีปัญหาที่คล้ายคลึงกันมาจัดไว้ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้ครูมองเห็นปัญหา นักเรียนได้ชัดเจนขึ้นจากการจัดกลุ่มของปัญหานักเรียน เพราะการจัดกลุ่มปัญหานักเรียนจะทำให้ ครูทราบว่าถ้ามีนักเรียนคนไหนอยู่ในกลุ่มใดบ้างนั้นย่อมเป็นการแสดงให้เห็นว่าเขากำลังประสบ ปัญหาในเรื่องของอะไร และมีนักเรียนคนใดอีกบ้างที่กำลังประสบปัญหาในเรื่องเดียวกันนี้เพื่อให้ ครูได้มองเห็นภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในห้องเรียนได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าในห้องเรียน ของเรากำลังมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง แบ่งออกเป็นกี่กลุ่มและแต่ละกลุ่มมีนักเรียนคนใดบ้างเพื่อให้ ครูได้วางแผนเพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนทุกๆกลุ่มต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

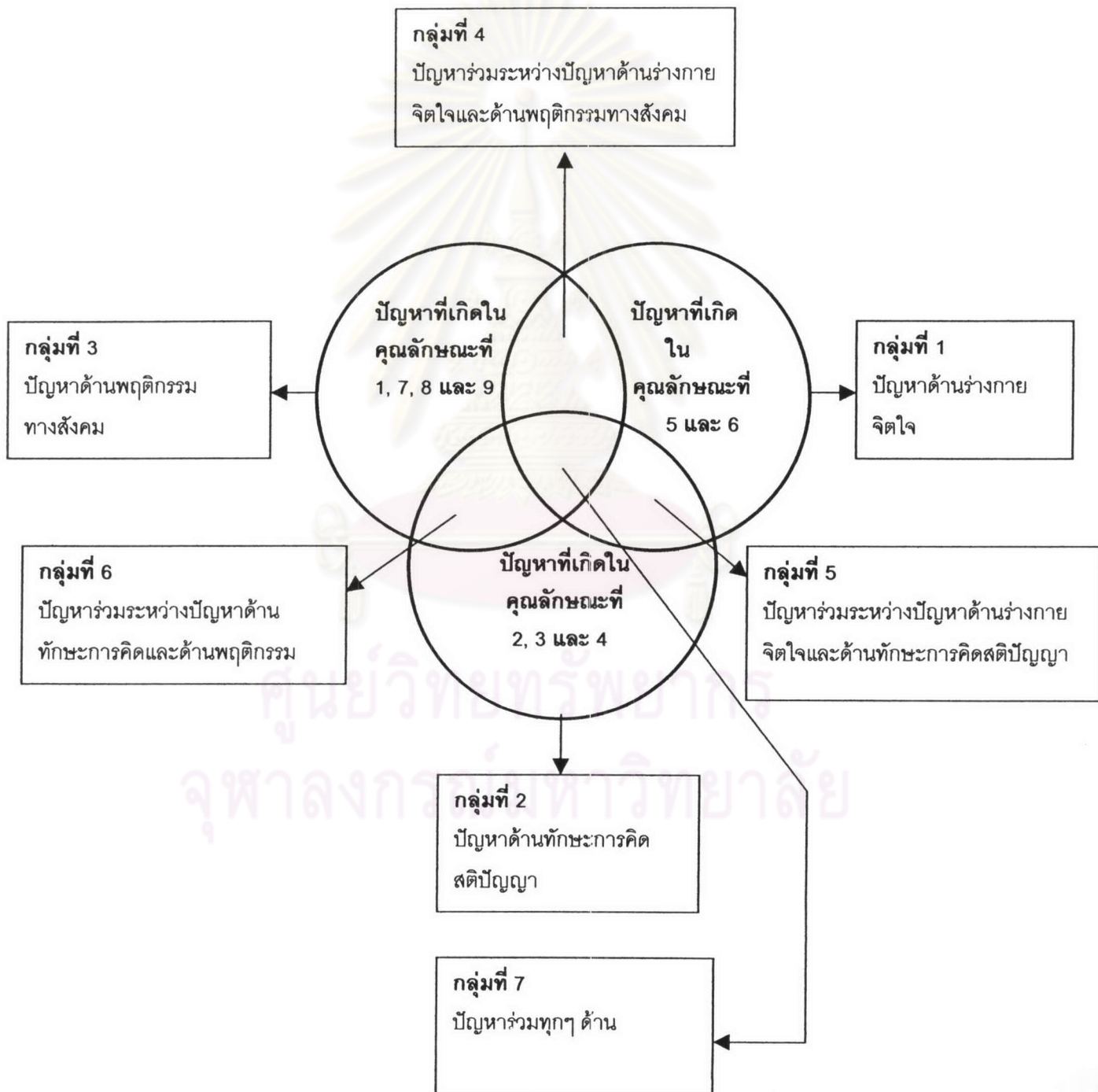
►► การจัดกลุ่มปัญหานักเรียนในคู่มือเล่มนี้แบ่งปัญหานักเรียนออกเป็น 7 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านร่างกายและจิตใจ
ได้แก่นักเรียนที่ได้ คะแนนน้อยกว่า 3 ในคุณลักษณะที่ 5 และ 6
- กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านสติปัญญา
ได้แก่นักเรียนที่ได้ คะแนนน้อยกว่า 3 ในคุณลักษณะที่ 2, 3 และ 4
- กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมทางสังคม
ได้แก่นักเรียนที่ได้ คะแนนน้อยกว่า 3 ในคุณลักษณะที่ 1, 7, 8 และ 9
- กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาร่วมกันระหว่างปัญหาทางด้านร่างกาย
และจิตใจ และปัญหาทางด้านพฤติกรรมทางสังคม
ได้แก่นักเรียนที่ได้ คะแนนน้อยกว่า 3 ในคุณลักษณะที่ 1, 5, 6, 7, 8 และ 9
- กลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาร่วมกันระหว่างปัญหาทางด้านร่างกาย
และจิตใจ และปัญหาทางด้านสติปัญญา
ได้แก่นักเรียนที่ได้ คะแนนน้อยกว่า 3 ในคุณลักษณะที่ 2, 3, 4, 5 และ 6
- กลุ่มที่ 6 เป็นกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาร่วมกันระหว่างปัญหาทางด้านสติปัญญา
และปัญหาทางด้านพฤติกรรมทางสังคม
ได้แก่นักเรียนที่ได้ คะแนนน้อยกว่า 3 ในคุณลักษณะที่ 1, 2, 3, 4, 7, 8 และ 9
- กลุ่มที่ 7 เป็นกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาทุกๆ ด้านร่วมกัน

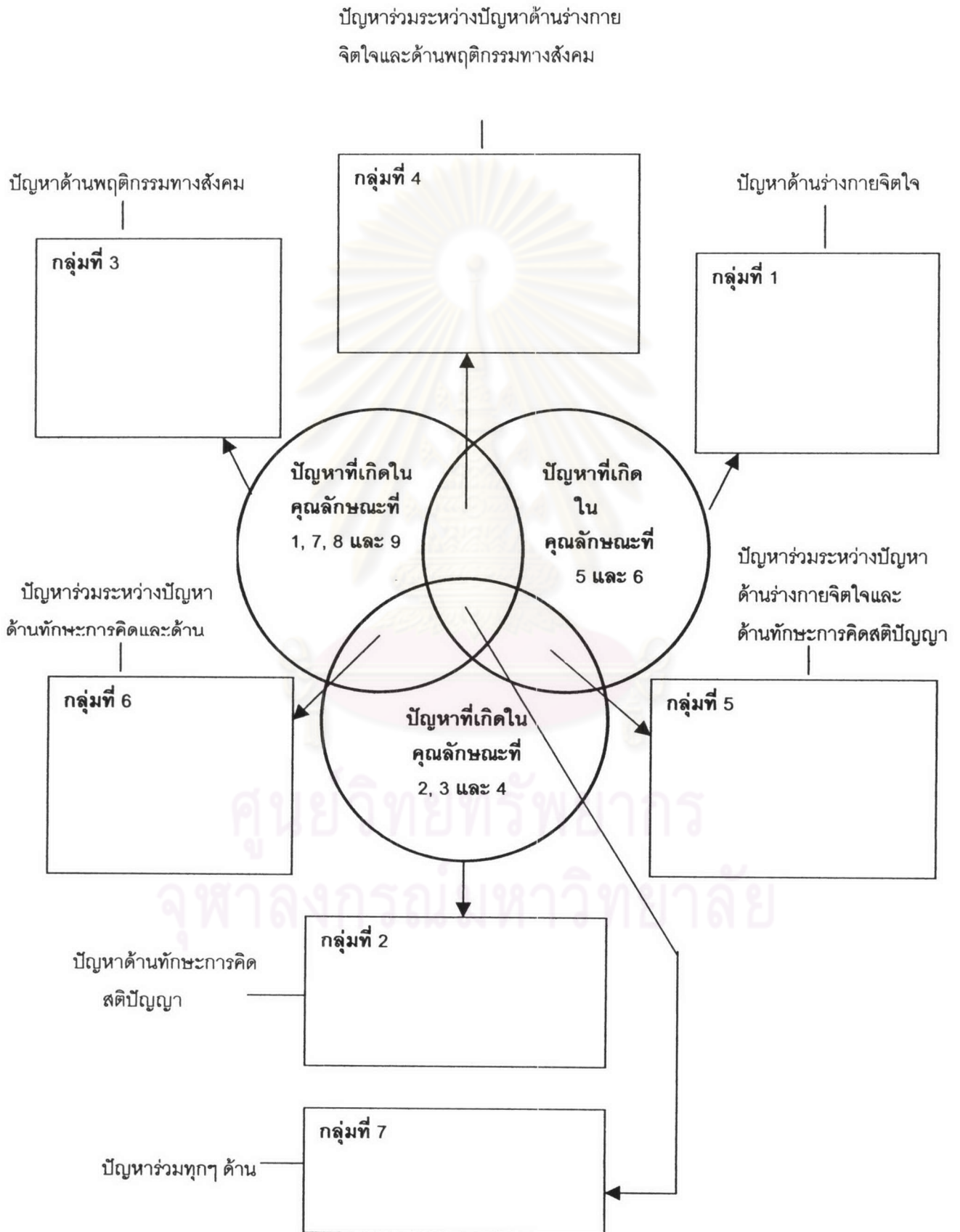
ในคู่มือเล่มนี้จะแบ่งกลุ่มของปัญหานักเรียนออกเป็น 7 กลุ่ม โดยใช้ความรู้เรื่องเซตในทางคณิตศาสตร์มากำหนดเป็นเซตของปัญหานักเรียน และเพื่อความเข้าใจง่ายขึ้นจึงแทนเซตของปัญหาทั้ง 7 ปัญหา ด้วยแผนภาพ โดยใช้ “แผนภาพของเวนน์-ออยเลอร์ (Venn-Euler Diagram)” ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 3 แยกนักเรียนที่มีปัญหาในห้องเรียนออกเป็นกลุ่มๆ
โดยพิจารณาจากแผนภาพที่ 7 ประกอบ

แผนภาพที่ 7 แสดงกลุ่มของปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรม หรือลักษณะไม่เป็นไปตาม
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

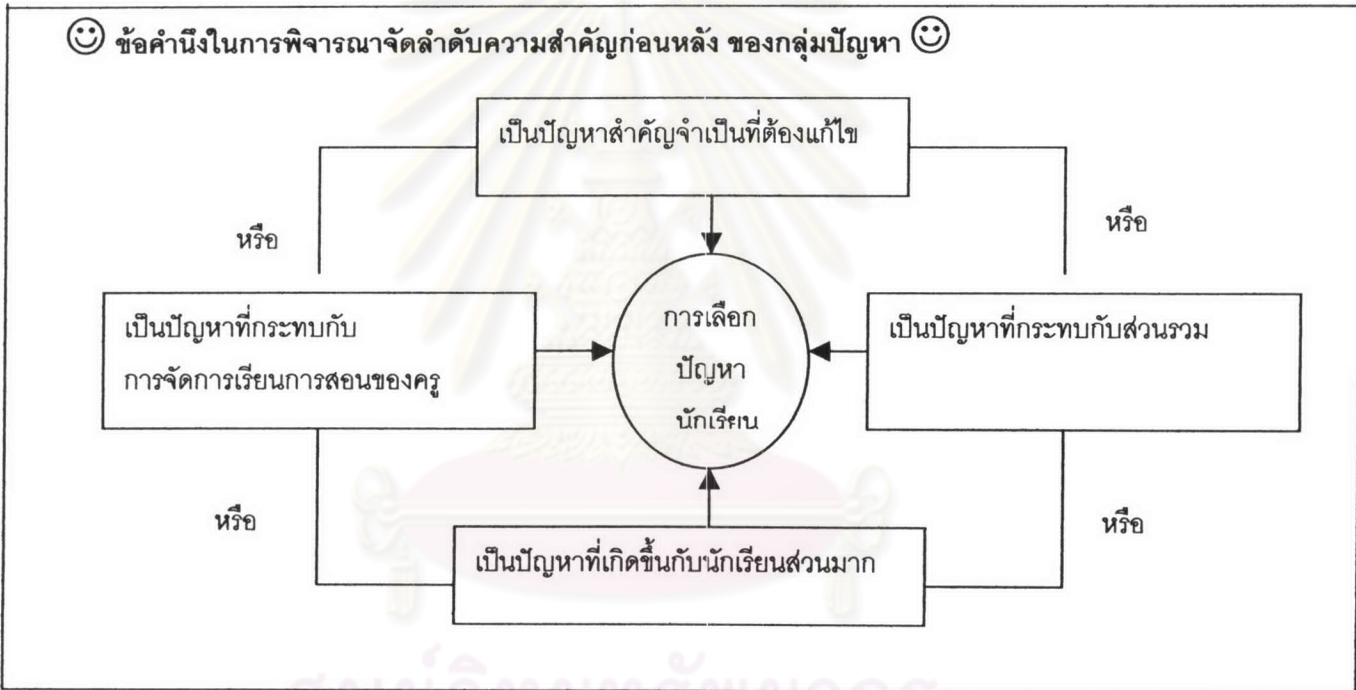

คำชี้แจง จงพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคลประกอบแผนภาพที่ 7 เพื่อจัดนักเรียนแต่ละคน ให้เหมาะสมกับกลุ่มของปัญหา โดยระบุรายชื่อนักเรียนที่เกิดปัญหาลงในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 4 เลือกกลุ่มปัญหาที่มีความสำคัญ จำเป็นที่สุดที่ควรได้รับการแก้ไข
หรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหาก่อน

นักเรียนแต่ละกลุ่มปัญหาครูจะต้องให้ความสำคัญเท่าๆ กัน เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนย่อมทำให้เป็นอุปสรรคในการนำพานักเรียนไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ แต่ในขณะเดียวกันจะมีนักเรียนบางกลุ่มที่มีปัญหาแทบทุกด้านซึ่งครูควรให้ความสำคัญและควรวิเคราะห์สาเหตุของปัญหานักเรียนกลุ่มนี้ก่อนเพื่อหาทางบรรเทาปัญหาหรือทำการแก้ไขให้ทัน่วงที ก่อนที่จะเกิดปัญหาเพิ่มมากขึ้น หรือเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงจนยากที่จะแก้ไขต่อไป

หลังจากที่ท่านได้จำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มของปัญหาต่างๆ แล้ว ท่านพบว่ากลุ่มของปัญหาที่มีความสำคัญจำเป็นที่สุดที่ควรได้รับการแก้ไข คือ กลุ่มที่

ได้แก่นักเรียนที่มีรายชื่อดังต่อไปนี้

.....

สาเหตุที่ท่านพิจารณาพบว่านักเรียนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีปัญหาสำคัญเนื่องจาก.....

.....

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลในกลุ่ม
ที่มีความรุนแรงของปัญหามากที่สุด

เพื่อให้ครูเห็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อประโยชน์ในการ
หาแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดต่อไป

นักเรียนที่มีปัญหาในกลุ่มนี้ ได้แก่

1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.
9.	10.
11.	12.
13.	14.
15.	16.
17.	18.
19.	20.

วิเคราะห์ปัญหานักเรียนที่เกิดขึ้นเป็นราย
บุคคล ดังต่อไปนี้

**ตัวอย่าง การใช้แผนภูมิแก๊งปลา (A Fishbone Map)
เพื่อการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานักเรียนรายบุคคล**

กรณีตัวอย่าง

ครูประจำชั้นม.1ค ต้องการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ด.ช. มานะ รักเรียน ซึ่งภายหลังจากที่คุณครูท่านนี้ได้ทำการวิเคราะห์เพื่อประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักเรียนเป็นรายบุคคล และทำการจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มของปัญหาในชั้นตอนที่ 2 และ 3 แล้ว ซึ่งผลจากการจัดนักเรียนตามกลุ่มของปัญหาของคุณครูท่านนี้ พบว่า ด.ช. มานะ ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มของปัญหาในกลุ่มที่ 7 ซึ่งเป็นกลุ่มที่เกิดปัญหาในทุกๆ ด้าน คุณครูท่านนี้จึงต้องการที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนคนนี้เสียก่อน เนื่องจากเป็นนักเรียนที่เกิดปัญหาในหลายๆ เรื่องที่จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไข

จากผลการใช้ข้อมูลที่มีอยู่ ประกอบกับการสังเกตและการพูดคุยกับเพื่อนครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในชั้นเรียน ทำให้คุณครูท่านนี้สามารถทราบได้ว่าสาเหตุที่ทำให้ ด.ช.มานะ มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้นมีหลายประการ ทั้งเกิดจากตัวของ ด.ช. มานะเอง ไม่ว่าจะเป็นความเกียจคร้าน ไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ คุณครูบางท่านอาจจะสอนไม่ตรงตามศักยภาพของตัวเขาเอง การติดเพื่อน คบเพื่อนเกเรก็ทำให้ ด.ช.มานะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และเมื่อพิจารณาทางครอบครัว ยังพบอีกว่า ด.ช. มานะถูกเลี้ยงดูแบบตามใจ

ดังนั้น เพื่อให้คุณครูท่านนี้สามารถมองเห็นที่มา และสาเหตุของปัญหาต่างๆ ทั้งสามารถเหตุหลัก และสาเหตุย่อยได้อย่างชัดเจนขึ้น คู่มือเล่มนี้จึงนำเสนอแผนภูมิแก๊งปลาที่แทนตัวนักเรียน และให้แก๊งใหญ่แต่ละแก๊งแทนสาเหตุหลักของปัญหา ได้แก่ ตัวเด็กเอง ครอบครัว ครู เพื่อน เป็นต้น โดยที่ครูจะเป็นผู้พิจารณาถึงสาเหตุย่อยๆ ในแต่ละแก๊งปลาเหล่านี้ว่ามีอะไรบ้าง และเป็นผู้เติมแก๊งปลาย่อยๆ ที่แทนถึงปัญหาต่างๆ ลงไป ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์ได้ว่านักเรียนแต่ละคนมีปัญหาหลัก และปัญหาย่อยในเรื่องของอะไรบ้าง ดังนั้นนำเสนอตัวอย่างแผนภาพแก๊งปลาเพื่อแสดงสาเหตุหลัก และสาเหตุย่อยของปัญหา ด.ช. มานะ รักเรียน ดังต่อไปนี้

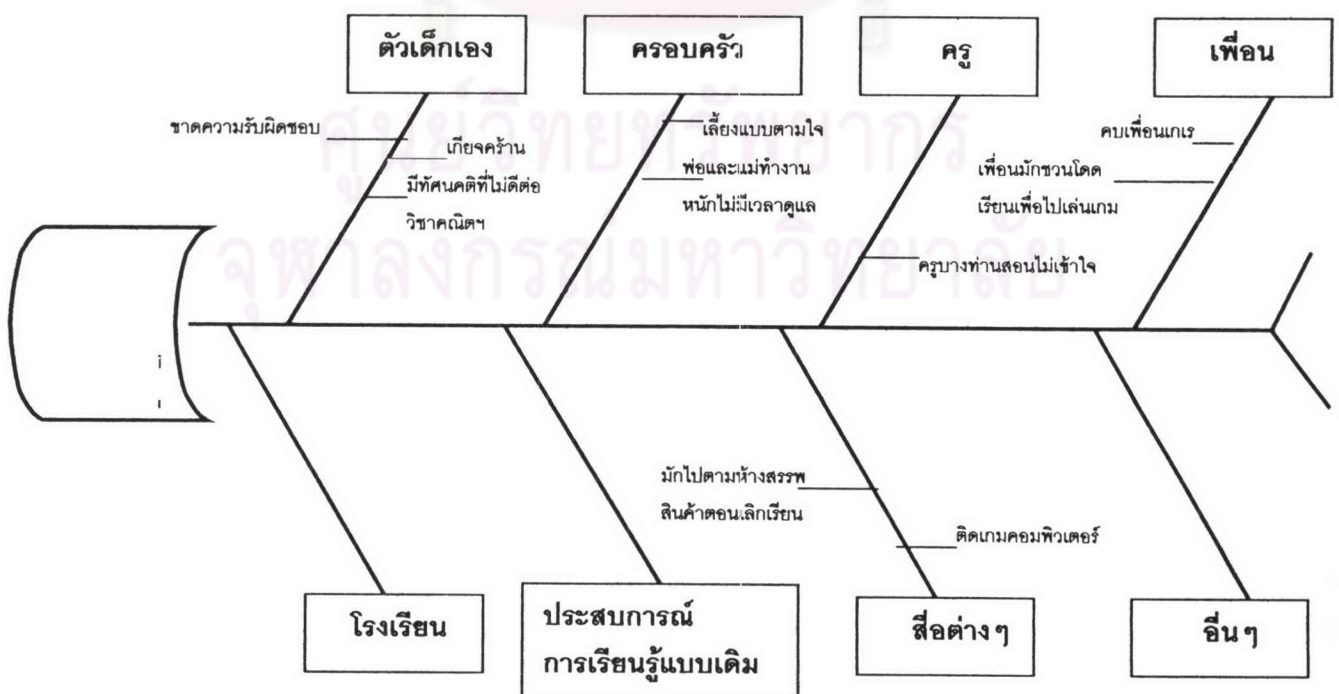
ตัวอย่าง การใช้แบบแสดงการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล สำหรับนักเรียนที่
ปัญหาในกลุ่มที่ 7

ชื่อ ด.ช.มานะ..... สกุล รักเรียน..... เลขที่123...

คำชี้แจง โปรดระบุพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ที่ท่านพบ ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหา	คุณลักษณะ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหา
1	1. เข้าแถวสาย 2. ไม่ส่งการบ้าน และรายงาน	6	-
2	1. ไม่ชวนช่วยในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่เรียนในห้อง	7	1.ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3	-	8	-
4	1. ได้เกรดเฉลี่ย 1.50 และสอบตกในวิชาคณิตศาสตร์ในภาคเรียนที่ 1	9	1.ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของโรงเรียน
5	1. ไม่ดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย	หมายเหตุ	

คำชี้แจง จงใช้ ผังก้างปลา (A Fishbone Map) ระบุสาเหตุของปัญหา เพื่อแสดงให้เห็นสาเหตุหลักและสาเหตุย่อยของปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

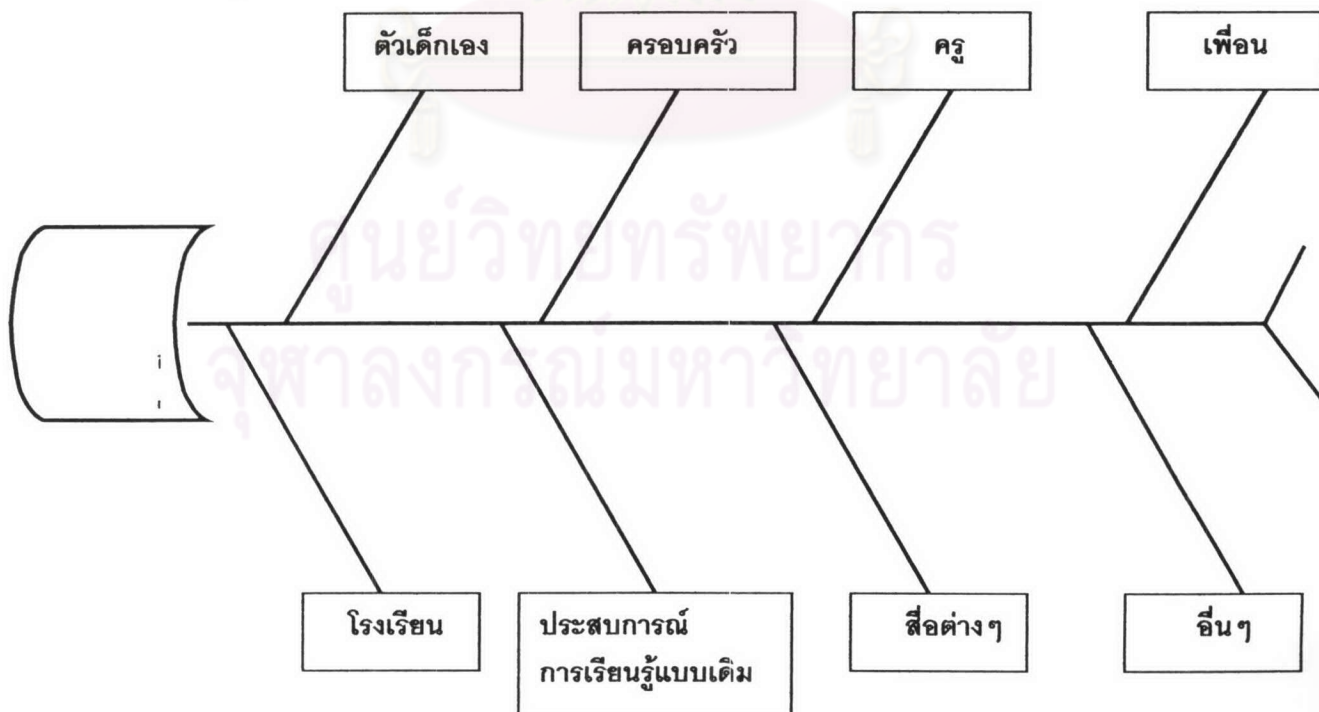
แบบแสดงการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในกลุ่มที่..

ชื่อ สกุล เลขที่

คำชี้แจง โปรดระบุพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ที่ท่านพบ ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหา	คุณลักษณะ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหา
1		6	
2		7	
3		8	
4		9	
5		หมายเหตุ	

คำชี้แจง จงใช้ ผังก้างปลา (A Fishbone Map) ระบุสาเหตุของปัญหา เพื่อแสดงให้เห็นสาเหตุหลักและ
สาเหตุย่อยของปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

คำชี้แจง หลังจากที่ครูระบุจำนวนปัญหาย่อยๆ ของนักเรียนแต่ละคนแล้วให้ครูใส่
ชื่อนักเรียน 1 คน ต่อปัญหาหลักที่เกิดกับเขามากที่สุดเพียงปัญหาเดียวเท่านั้น
เพื่อให้ครูเห็นภาพว่าปัญหาที่เกิดกับนักเรียนในกลุ่มนี้
มีสาเหตุหลักมาจากเรื่องใดมากที่สุด

ที่	สาเหตุของปัญหาหลัก	รายนามนักเรียน	รวม(คน)
1	ตัวเด็กเอง		
2	ครอบครัว		
3	ครู		
4	เพื่อน		
5	โรงเรียน		
6	ประสบการณ์การเรียนรู้ แบบเดิม		
7	สื่อต่างๆ		
8	อื่นๆ		

สรุป ปัญหาที่เกิดกับนักเรียนในกลุ่มที่ มีสาเหตุหลักเกิดจาก

ลำดับที่ 1 คือ

ลำดับที่ 2 คือ

ลำดับที่ 3 คือ

แผนภาพสรุปกระบวนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

วิเคราะห์ปัญหาในกลุ่มที่.....
เป็นปัญหาในเรื่อง.....

มีนักเรียนที่เกิดปัญหานี้
เป็นจำนวน.....คน

พฤติกรรม / ลักษณะของปัญหาที่เกิดส่วนมาก คือ

.....

.....

.....

สาเหตุหลักของปัญหาเมื่อเรียงตาม
ลำดับจำนวนปัญหาย่อย ได้แก่

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ

สาเหตุหลักของปัญหาที่ครูจะต้องแก้ไขคือ

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกิตติยา ภมรคณ เกิดเมื่อวันที่ 4 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2523 อยู่ที่บ้านเลขที่ 57/5 ต.ในเมือง อ.เมือง จ. ชัยนาท สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิต จากคณะ ครุศาสตร์ ภาควิชา มัธยมศึกษา วิชาเอกคณิตศาสตร์ โครงการเร่งรัดการผลิตและพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาขาดแคลนคณิตศาสตร์ของประเทศ (รพค.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2544 และเข้าทำการศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชา วิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2545

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย